Lietas arhīva Nr. CA-0031-24/12
ECLI:LV:VAT:2024:0229.C68226422.12.S

Vidzemes apgabaltiesa
S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā 2024.gada 29.februāris

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Zaiga Cera, tiesnese Inguna Pinne, tiesnesis Agris Bukavs

rakstveida procesā izskatīja civillietu /Nosaukums 01/ prasībā pret /Nosaukums 02/par parāda piedziņu sakarā ar /Nosaukums 02/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 2.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /Nosaukums 01/ 2022.gada 12.janvārī cēlusi tiesā prasību pret /Nosaukums 02/, 2022.gada 24.augustā un 2023.gada 7.martā iesniedzot prasības pieteikuma papildinājumus (5.sēj.239.-240.lpp., 7.sēj.53.-54.lpp.), un lūdzot: piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu 413 035 EUR, likumiskos procentus 45 897,80 EUR par laika posmu no 2021.gada 25.novembra līdz 2023.gada 21.martam.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1427., 1428., 1434., 1473., 1475., 1488.panta 1. un 2.punktu, 1587., 1434., 1587., 1668.^{2} panta pirmās daļas 1.punktu, 1668.^{7}, 1668.^{4}, 1765., 1835.pantu.

Prasības pieteikums pamatots uz šādiem apsvērumiem.

Prasītāja kopš 2015.gada, pamatojoties uz pušu starpā noslēgtajiem darījumiem, ir veikusi Informācijas sistēmu uzturēšanu un pilnveidošanu (veikusi programmproduktu pielāgošanas jeb izstrādes darbus) pēc atbildētājas pieprasījuma.

Informācijas sistēmu pielāgošanas darbi pēc atbildētājas pasūtījuma ir veikti arī 2018., 2019. un 2020.gadā. Taču atbildētāja ilgstoši un pilnā apmērā nav norēķinājusies par tās pasūtītajiem un prasītājas veiktajiem Informācijas sistēmu pielāgošanas darbiem. 2021.gada 31.martā puses abpusējās sarunās vienojās, ka atbildētāja apmaksās daļu no paveiktajiem darbiem uz abpusēji noslēgtas vienošanās pamata, kā arī papildus vienojās, ka paralēli turpinās sarunas par atlikušajiem darbiem, prasītājai nosūtot atbildētājai pierādījumus par paveiktajiem darbiem.

Kopējais nesamaksātais atbildētājas parādsaistību apmērs pret prasītāju ir 413 035 EUR.

Programmprodukta /Nosaukums 03/ ietvarā veikti izstrādes darbi: 1) izstrādāts STL (Sabiedriskā transporta līdzeklis) realizēto biļešu saraksts un STL realizēto biļešu ievades/apskates forma; 2) izstrādāts saraksts "Apgrozījums"; 3) izstrādāts serviss Z-atskaišu ielādei no faila; 4) izstrādāts Z-atskaites saraksts un Z-atskaites izveides/apskates forma; 5) izstrādāts serviss STL realizēto biļešu ielādei no faila; 6) izstrādāts Biļešu klasifikators un biļešu klasifikatora forma; 7) mainīta TransNumber vērtības apstrāde, lai klients varētu veikt degvielas importu; 8) izstrādāta uzlabojuma forma "Ieņēmumi", kas paredz papildu izsaukumu uz 1C grāmatvedības sistēmu; 9) izstrādātas izmaiņas dispečera veidlapu apstrādē, veicot aprēķinus un reisa skaita atspoguļojumu pēc kolonnas "Sastrēgumi", ja tāda ir aizpildīta; 10) veiktas izmaiņas klasifikatoru vērtību apstrādē, lai lietotājs varētu pievienot vairākas klasifikatora vērtības darbinieka tabelē, kuras attiecīgi tiktu izmantotas noradītā laika periodā (līdz izmaiņu ieviešanai aktīva varēja būt tikai viena klasifikatora vērtība); 11) izstrādātas izmaiņas, kas paredzēja mainīt datu avotu, no kura tiek saņemta informācija par darbinieka ieņēmumiem atbildētājas IIS sistēmā, kā avotu uzstādot sistēmu NIP; 12) izstrādāts dokuments virsstundu aprēķina izmaiņām; 13) izstrādāts dokuments degvielas importa procesam no atbildētājas IIS uz 1C; 14) veikta izpēte pēc problēmas pieteikuma klienta pieteikumu portālā (klienta RS ID: 807) par autobusu pasūtījumiem; 15) izstrādāts dokuments virsstundu aprēķina izmaiņām, kas sevī ietver arī darba tabeles atjaunošanu no citam formām; 16) izstrādātas izmaiņas CDIS importa procesa sakārtošanai; 17) izstrādātas izmaiņas, lai konfigurācijas failā varētu norādīt par kādu periodu nakts laikā veikt analīzes datu apkopojumu un rezultātu saglabātu DB "Analīzes datu tabulā".

Programmprodukta /Nosaukums 03/ ietvaros norādīto darbu veikšanai patērētas 3800 stundas, kas ir 237 500 EUR.

Programmprodukta/Nosaukums 04/ ietvarā veikti šādi darbi : 1) hibrīdās lietotnes kontroles un bloķēšanas moduļi (2018), veikti papildinājumi iKontrolieris lietotnē; 2) hibrīdās lietotnes kontrolieru pārbaužu statistikas funkcionalitāte; 3) bloķēšanas funkcionalitātes WEB papildinājumi; 4) autostāvvietu paziņojumu validētās apmaksas; 5) izmaiņas procesā, bloķēšanas uzdevuma iniciēšana pirms 3.paziņojuma izrakstīšanas; atbloķēšanas uzdevuma iniciēšana mobilajā lietotnē; bloķēšanas uzdevuma iniciēšanas forma iKontrolieris mobilajā lietotnē; bloķēšanas uzdevumu reģistrācija un apsekošana transporta līdzekļiem bez valsts reģistrācijas numura; PowerBI atskaite kontrolieru algas aprēķinam balstoties uz bloķēšanas uzdevumiem; autostāvvietu pārkāpumu reģistra bloķēšanas maksājumu atskaites sagatavošana; bloķēšanas WEB daļas papildinājumi, norādot papildus informāciju par TL un maksājumiem; autostāvvietu pārkāpumu reģistrā papildinājumi maksājumu avotu nodalīšanai un filtrēšanai; papildinājumi bloķēšanas lietotnē validētu maksājumu atsekošanai; tīmekļa apkalpes blokatoru uzlikšanas un trauksmes faktu reģistrēšana.

Programmprodukta /Nosaukums 04/ ietvaros norādīto darbu veikšanai patērētas 3046 stundas, kas ir 175535 EUR.

Tā kā izpildītie darbi jau kopš to izpildīšanas atrodas Informācijas sistēmās, ko pierāda prasības pieteikumam pievienotie rakstveida pierādījumi, ir nepamatots atbildētājas viedoklis, ka samaksas pienākums nav iestājies.

Prasītāja pēc atbildētājas pieprasījuma ir veikusi iepriekš uzskaitītos darbus, ko pierāda prasības pieteikumam pievienotie rakstveida pierādījumi, līdz ar to puses ir skaidri paudušas savu gribu - saņemt, izpildīt un nodot pasūtījumu.

Tā kā puses ir noslēgušas vienošanos par daļas no izpildītājiem darbiem apmaksu, kurā apstiprinājušas līguma noslēgšanas faktu, kā arī darbietilpības (h) tarifa likmi, proti, 62,50 EUR apmērā, puses ar vienošanās noslēgšanu savstarpēji apstiprināja šādu darījuma praksi, likmi un formu savstarpējās darījuma attiecībās. Līdz ar to par pušu starpā noslēgto darījumu spēkā esamību un piemērojamās likmes apmēru strīds vairs nevar pastāvēt. Atsevišķiem darbiem, kuri izpildīti 2018.gadā, piemērota zemāka likme, proti, 52,50 EUR, kas ir atsevišķi SPES gabaldarbi.

Prasītāja 2021.gada 23.novembrī nosūtīja atgādinājumu par parāda apmaksu, pieprasot 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas dienas veikt parāda samaksu. Atbildētāja pieprasījumu saņēma 2021.gada 24.novembrī, līdz ar to atbildētājai, sākot ar 2021.gada 25.novembri ir pienākums maksāt likumiskos procentus 45 897,80 EUR apmērā par parāda samaksas nokavējumu, kura apmērs aprēķināts līdz 2023.gada 21.martam.

[2] Atbildētāja /Nosaukums 02/par prasību iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, lūdzot noraidīt prasību.

[3] Prasītāja /Nosaukums 01/iesniegusi atsauksmi par atbildētājas paskaidrojumiem.

[4] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 2.jūnijs spriedumu prasība apmierināta.

Tiesa nospriedusi: piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu 413 035 EUR, likumiskos procentus par laika periodu no 2021.gada 25.novembra līdz 2023.gada 1.janvārim 36 392,34 EUR, par laika periodu no 2023.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 21.martam 9505,46 EUR un tiesas izdevumus 17250,16 EUR, kopā 476 182,96 EUR; atzīt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas, tas ir, 476 182,96 EUR; piedzīt no atbildētājas par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

Tiesa savus secinājumus izdara, vērtējot netiešos pierādījumus, pušu rīcību un norādītos argumentus to kopsakarā.

Pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības vērtējamas atbilstoši uzņēmuma līguma noteikumiem, jo tiesiskās attiecības priekšmets atbilst uzņēmuma līguma institūtam.

Lietā pastāv strīds par to, vai atbildētāja bija uzdevusi prasītājai veikt prasības pieteikumā norādītos darbus un vai atbildētājai pastāv pienākums veikt par tiem samaksu.

Atbildētāja faktiski nav iebildusi tam, ka norādītos darbus, par kuriem tiek lūgta samaksa, prasītāja ir veikusi.

Ievērojot iepriekš noslēgto līgumu datumu, līgumu summu, paredzēto izpildāmo darbu, kā arī prasītājas norādīto stundas likmi par veicamajiem darbiem, par kuru iebildumus atbildētāja nebija cēlusi, tiesa atzīst, ka pušu starpā tiesiskās attiecības bija kārtotas kādā citā veidā, nevis, t.sk., ar pieteikumu sistēmas starpniecību.

Prasības pieteikumā norādītie darbi tika ievietoti atbildētājas testa vidē un bija pieejami atbildētājai. Piekļuve atbildētājas informācijas sistēmām tiesiskā kārtā ir iespējama tikai ar pašas atbildētājas ziņu un aktīvām darbībām šīs piekļuves nodrošināšanai. Prasītājai bija pieejama iespēja pieslēgties tikai atbildētājas nodrošinātajai testa videi, nevis produkcijas videi.

No 2022.gada ekspertīzes atzinuma izriet, ka vairāki /Nosaukums 03/ darbi ir izpildīti un uzstādīti produkcijas vidē, savukārt daļai darbu norādīts, ka izpildījums ir veikts daļējs (sk. minētā atzinuma 13.-16.lpp.). Savukārt attiecībā uz /Nosaukums 04/ darbiem norādīts, ka daži darbi ir izstrādāti pilnībā, daži izstrādāti daļēji (sk. minētā atzinuma 17.-18.lpp.).

No iesniegtās /Nosaukums 05/ veiktās ekspertīzes izriet, ka komunikācijā ar prasītāju bija iesaistīti atbildētājas darbinieki, kuriem nebija uzņēmuma pārstāvības tiesību. Tomēr minētajam apstāklim nav nekādas izšķirošas nozīmes, jo komunikācija tika veikta ar atbildētāju kā juridisko personu, nevis ar kādām patstāvīgām personām, kuras darbojās savās interesēs. Šāda kārtība bija pastāvējusi arī iepriekš, kam atbildētāja nav iebildusi.

No lietas materiāliem un atbildētājas pārstāvju tiesas sēdē paustajiem viedokļiem nav gūts apstiprinājums tam, ka par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem būtu lūgta dubulta samaksa.

Prasītāja norādījusi, ka šajā gadījumā veiktajiem darbiem tika piemērota "waterfall" pieeja. Ar minēto pieeju tiek saprasts tas, ka tiek veikta lineāra pieeja veicamajiem darbiem. Tas nozīmē, ka sākumā tiek ievāktas ziņas par veicamo darbu (kāds darbs jāveic), tiek apzinātas veicamā darba tvērums un nepieciešamās dokumentācijas sagatavošana, tad tiek izstrādāta programmatūra, nepieciešamības gadījumā veicot attiecīgu testēšanu, pēc tam tiek veikta piegāde attiecīgajā programmatūras vidē (normālā gadījumā – testa vidē) un pēc pārbaužu veikšanas tiek uzstādīta tādā veidā, lai tā būtu pieejama gala lietotājiem (produkcijas vide). Minētie soļi nav piemērojami katrā gadījumā, tie var saturēt attiecīgas atkāpes atkarībā no situācijas, papildinot vai samazinot attiecīgos soļus vai to tvērumu.

Tā kā prasībā norādītie darbi satur atbildētājas biznesa procesu specifisku funkcionalitāti, tiesa piekrīt prasītājas viedoklim, ka prasītāja varēja veikt attiecīgās izstrādes tikai tad, ja tai bija definēta vajadzība (uzdevums) un nodrošināta izejas materiālu pieejamība, lai šo risinājumu varētu izveidot.

Apskatoties iesniegtos noziņotā laika uzskaites sistēmas /Nosaukums 06/par programmprodukta /Nosaukums 03/ ietvaros veiktos darbus, tie satur komentārus par veiktajiem darbiem, no kuriem secināms, ka tā ir nevis kaut kāda risinājuma sagatavošana, kas tiek mēģināts pārdot, bet gan faktiski eksistējoša risinājuma apkalpošana.

Līguma Nr.LIG/2019/351 ietvaros nav veiktas tās darbības, kuras norādītas prasības pieteikumā.

Tiesa atzīst, ka, ievietojot risinājumus testa vidē, notikusi to piegāde juridiskā nozīmē. Piekļuves atbildētājas produkcijas videi prasītājai nebija, ko atbildētāja neapstrīdēja. Tas nozīmē, ka visus risinājumus prasītāja var piegādāt tikai un vienīgi testa vidē, kur tālāk ir tikai atbildētājas rīcības brīvība, vai attiecīgo risinājumu izmantot vai nē, uz ko arī norādīja atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē. Turklāt, Civillikums arī neparedz to, ka uzņēmuma līguma galaprodukts pasūtītājam obligāti jāizmanto, bet paredz pušu pienākumus sakarā ar veikto izpildījumu.

Nav pamatots atbildētājas viedoklis, ka testa vidē prasītāja var ievietot jebko, ko uzskata par nepieciešamu. Izpildītie darbi ir ar būtisku specifiku.

Testa vide ne vienmēr nodrošina pilnībā izstrādātā risinājuma funkcionalitāti, jo var būt atkarīga no citiem resursiem, piemēram, datu apmaiņas ar citām informācijas sistēmām, piekļuves tiesību sakārtošanas u.c. apstākļiem. Tādējādi, lai arī /Nosaukums 05/ norādītais, ka risinājumi izstrādāti daļēji, pēc savas būtības norāda tikai uz to, ka netika izdarīti šie gala pielāgošanas darbi testa vidē.

Vienīgais iebildums par prasītājas prasības pieteikumā norādīto piedzenamo summu saistībā ar vienas stundas likmi ir atbildētājas bažas par "netaisnīgas cenas priekšrocībām", vienpersoniski nosakot cenu ārpus konkurences apstākļiem.

Konstatējams, ka darba stundas vērtība 62,50 EUR atbilst pušu starpā strīdus laika periodā pastāvošajai darījumu praksei, un nepastāv pamats uzskatīt, ka prasītāja jebkādā veidā mēģina pielietot "netaisnīgas cenas priekšrocības". Citiem vārdiem, pušu starpā izveidojusies savdabīga paraža.

2022.gada 27.decembrī prasītāja iesniedza izdrukas no divām tās darbinieku darba laika uzskaites sistēmām – /Nosaukums 06/un /Nosaukums 07/. No sistēmas /Nosaukums 07/ darbinieku noziņotais laiks automātiski tiek nodots uz projektu reģistru – sistēmu /Nosaukums 06/. Prasītāja ir atšifrējusi katra pieteikuma identifikācijas numuru.

Sarakstos darbi ietverti ar kārtas numuriem tāpat kā prasības pieteikuma pielikumā Nr.28 esošajos aprēķinos. Programmatūras /Nosaukums 03/veikto darbu kopējais skaits ir 17, savukārt /Nosaukums 04/ – 14. Attiecīgi no sarakstiem redzams, ka pie katra darba un tā nosaukuma ir pievienota vēl viena kolonna, kurā ietverti visi tie /Nosaukums 06/ izdrukās redzamie pieteikumu identifikācijas numuri, kas attiecas uz konkrēto darbu. Pretī katram prasības pieteikumā norādītajam darbam iridentificējams konkrēts skaits patērētās stundas.

Gan /Nosaukums 06/ izdrukas, gan saraksti, kuros ietverti pieteikumu identifikācijas numuri, apliecina veiktos darbus prasītājas norādītajā stundu skaita apjomā.

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotu prasītājas norādi, ka sakarā ar prasības pieteikumā norādītajiem darbiem tika ieguldīts 3800 stundu darbs /Nosaukums 03/ darbu izstrādei, bet /Nosaukums 04/ darbu izstrādei ieguldīts 3046 stundu darbs.

Atzīstot par pamatotu prasītājas viedokli par to, ka par katru stundu maksājama stundas cena 62,50 EUR, prasība par parāda piedziņu 413 035 EUR (6846 X 62,50) apmērā apmierināma pilnībā.

Ņemot vērā, ka tiesa atzina, ka atbildētāja nebija izpildījusi uzņemtās saistības un pieļāvusi kavējumu, prasījums par likumisko procentu piedziņu apmierināms pilnībā, piedzenot prasītājas labā likumiskos procentus 45 897,80 EUR.

[5] Atbildētāja /Nosaukums 02/par spriedumu iesniegusi apelācijas sūdzību, lūdzot: noraidīt prasītājas prasību.

Atbildētāja lūdz pievienot lietai pierādījumus - dokumentus, kas pievienoti šai sūdzībai kā pielikumi; uzlikt pienākumu prasītājai iesniegt tiesu izpildītāja akta oriģinālu; izsaukt uz tiesu un nopratināt kā lieciniekus /pers. J/ un zvērinātu tiesu izpildītāju Valsts amatpersona; uzlikt pienākumu prasītājai iesniegt tabulas veidā informāciju par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem – detalizēti par katru darbu/pozīciju: a) kad atbildētāja ir pasūtījusi konkrēto darbu (datums); b) darba nosaukums, apraksts; c) kas no atbildētājas puses (kurš atbildētājas darbinieks) darbu pasūtījis; d) kādā veidā pasūtījums veikts (telefoniski, elektroniski vai citādi); e) laiks, kad darbi ir veikti (kad uzsākti un kad pabeigti no prasītājas puses); f) darbu faktisko apjomu stundās, tajā skaitā darbu faktisko izmaksu veidojošās komponentes (programmētāja, projektu vadītāja, testētāja, dizainera u.c. darba stundas); g) informācija par gala produktu – vai, kad un kādā veidā atbildētājai ir bijis iesniegts pārbaudāms reāli paveikto darbu apraksts, lietotāja rokasgrāmata, programmatūras projektējuma apraksts, instalācijas pakotne u.tml.; h) darbu nodošanas brīdis atbildētājai (datums); i) darbu nodošanas veids; j) kurš darbinieks no atbildētājas puses darbu pieņēmis.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[5.1] Atbildētājai nav informācijas, kādā veidā - ar kādām ierīcēm un darba spēku - prasītāja veic pušu starpā noslēgto līgumu ietvaros paredzētos darbus. Strīds ir ne vien par to, vai prasītāja darbus uzdevusi un vai par tiem veicama samaksa, bet arī par to, vai prasības pieteikumā ietvertie darbi nav iekļauti jau kādos atbildētājas apmaksātos darbos, vai tad, ja kāds no atbildētājas darbiniekiem uzdeva darbus, bija pilnvarots to darīt (un attiecīgi vai prasītāja bija tiesīga pieņemt šādu pasūtījumu), kā arī vai šie darbi vispār ir veikti (ir izpildīti), vai ir pienācīgā kārtā nodoti, kā arī vai atbildētāja tos ir pieņēmusi, atzīstot par kvalitatīvi izpildītiem, vai par konkrētajiem darbiem ir maksājama prasītājas norādītā samaksa. Prasītāja šādu informāciju nesniedz.

Prasītājas pārstāvji tiesas sēdē nevarēja nosaukt personu, ar kuru prasītāja it kā vienojusies ar atbildētāju par pasūtījumu, veicamajiem darbiem, tāpat atbildētāja nevar nosaukt konkrētu laiku un veidu, kādā pasūtījums un konkrētais darbs uzdots. Atbildētāja uzskata, ka visi prasības pieteikumā norādītie darbi ir saistīti ar pušu starpā rakstveidā noslēgtiem līgumiem, t.i., uzturēšanas vai pielāgošanas darbi jau apmaksāti pēc pieņemšanas-nodošanas akta parakstīšanas un rēķina saņemšanas (ko apliecina arī, piemēram, prasības pieteikuma 8.pielikumā esošais atbildētājas darbinieka /pers. K/ e-pasts prasītājas darbiniekam /pers. L/), vai darbi ir veikti garantiju ietvaros atbilstoši pušu starpā esošajiem līgumiem, tāpat iespējams daļa darbu ir apmaksāti atbilstoši 2021.gada maijā noslēgtajai vienošanai.

Atbildētājas 2021.gada 25.marta vēstule ir turpinājums sākotnējai sarakstei starp pusēm un attiecībā uz darbiem, kurus atbildētāja neapstrīdēja.

[5.2] Attiecībā uz prasītājas norādi par līdzšinējo pušu starpā izveidojušos praksi, ka parasti darbi jau veikti un tikai tad noslēgts līgums, tas neietilpst pierādīšanas priekšmetā. Iespējams, prasītāja pēc savas iniciatīvas uzsāka darbus ātrāk pirms līgumu noslēgšanas, piemēram, uzsākoties sarunu procedūrai, kas nav aizliegts.

Starp pusēm par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem nav noslēgts atsevišķs rakstveida līgums, prasītāja nav darbus nodevusi atbilstoši pušu sadarbības praksei un līguma nosacījumiem, nav iesniegusi pieņemšanas-nodošanas aktu, iekļaujot nododamo darbu aprakstu, programmatūras kodu un pienācīgas garantijas par darbiem u.c. nepieciešamo informāciju, tāpat nav strīda, ka prasītāja nav izrakstījusi un nosūtījusi atbildētājai rēķinu. Pušu savstarpējos salīdzināšanas aktos ne prasītāja, ne atbildētāja ne reizi nav norādījusi prasības pieteikumā norādīto parādu.

Atbildētājai zināmā savstarpējā sadarbībā vienmēr ir bijusi kārtība – sākotnēji veikts pasūtījums, tad noslēgts līgums un tad veikta darbu izpilde un apmaksa. Atbildētājai nav zināma prakse, uz ko atsaucas prasītāja, ka pasūtījumi būtu veikti bez līguma, minēto apliecina arī tas, ka visi rēķini attiecināti uz konkrētu līgumu un konkrētu darbu. Par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem prasītāja nav rīkojusies atbilstoši savstarpējai sadarbības praksei.

Uzskatāms, ka prasītājas norādītās darbu stundas attiecināmas uz tā laika savstarpēji noslēgtajiem līgumiem.

[5.3] Lai noslēgtu tiesisku darījumu (arī uzņēmuma līgumu) ir nepieciešams izteikt piedāvājumu noslēgt līgumu (*oferte*) un otrai pusei nepieciešams pieņemt piedāvājumu (*akcepts*).

Pasūtījums un pasūtījuma izpildīšana ir uzņēmuma līguma būtiskās sastāvdaļas, no kā izriet arī darba nodošana pasūtītājam. Arī atlīdzība ir būtiskā sastāvdaļa, tai jābūt skaidri zināmai, slēdzot darījumu, pildot nolīgto pasūtījumu.

Puses nebija vienojušās par atlīdzību par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem un prasītāja to noteica faktiski pēc saviem kritērijiem.

Lietā nav konstatējami visi četri priekšnoteikumi, lai uzskatītu par noslēgtu uzņēmuma līgumu - nav vienošanās par būtiskām uzņēmuma līguma sastāvdaļām un prasītājas nolūks saistīties līgumiskajās attiecībās ar atbildētāju par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem.

Atbilstoši minētajam lietā nav konstatējams Civillikuma 1587.pantā minētais pienākums segt prasītājai tās pieprasīto naudas summu un prasība būtu noraidāma kā nepamatota.

[5.4] Tikai likumisko pārstāvju noslēgtie tiesiskie darījumi ir saistoši juridiskajai personai. Bez likumisko pārstāvju līdzdalības juridiskā persona nevar īstenot savu darījumspēju, savukārt atbildētājas kā juridiskas personas pārstāvji ir valdes sastāvā esošās fiziskās personas, kas arī attiecīgi ir tiesīgas lemt par tiesisku darījumu noslēgšanu, pasūtījuma veikšanu.

[5.5] No prasītājas norādītā izriet, ka kopējā sniegto pakalpojumu summa bija vismaz 571 503,75 EUR (ņemot vērā saskaņā ar 2021.gada maija vienošanos izmaksāto un prasības summu), atbildētājai kā pasūtītājai Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma izpratnē bija pienākums obligāti rīkot likumā paredzēto iepirkumu procedūru un noslēgt iepirkuma līgumu. Saskaņā ar minētā likuma 1.panta pirmās daļas 4.punktu iepirkumu līgums ir rakstveida līgums.

Sliekšņus, no kuriem organizējamas iepirkumu procedūras saskaņā ar likumu nosaka Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr.105 "Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām". 2019.gadā saskaņā ar minēto noteikumu 3.1.apakšpunktu slieksnis bija 443 000 EUR piegādes un pakalpojumu līgumiem.

Tādējādi prasītājas norādītajam darījumam bija obligāta rakstiska forma.

Arī atbildētājas iekšējie noteikumi, kas bija spēkā attiecīgajā laikā – Nr.INA-NOT/2019/3 "Līgumu pārvaldības un izpildes kontroles noteikumi" un Nr.INA-NOT/2019/4 "Iepirkumu noteikumi", neatļāva veikt prasības pieteikumā minēto darījumu bez rakstveida līguma noslēgšanas.

[5.6] Prasības pieteikuma 28.pielikumā prasības summas aprēķins nav pietiekami detalizēts. No tā izriet, ka prasītāja prasa par darbiem, kas veikti: /Nosaukums 03/ ietvaros 3800h = 237 500 EUR; /Nosaukums 04/ ietvaros 3046h = 175 535 EUR, kopā 6846h = 413 035 EUR.

Aprēķinā norādīts "periods", bet ir tikai viens datums. Nav paskaidrots, vai darbu izpilde ir pabeigta šajā datumā vai kā citādi. Arī prasības pieteikumā nav norādīts, kādā periodā kāds darbs veikts, līdz ar to tas nav norādīts arī spriedumā.

Prasība pieteikumā norādīts, ka darbi izpildīti no 2018.gada 28.decembra līdz 2019.gada 9.decembrim. Prasības pieteikuma 28.pielikumā izpildes laiks norādīts: /Nosaukums 03/ – 03.01.-09.12.2019; /Nosaukums 04/ – 28.12.2018.-31.08.2019.

Savukārt prasītājas 2022.gada decembrī iesniegtā lūguma pielikumos norādīts, ka darbi veikti: /Nosaukums 03/- laikā no 28.12.2018.-30.12.2019. (minētā lūguma 1.pielikums); /Nosaukums 04/ – no 20.09.2018.-05.08.2019. (minētā lūguma 2.pielikums).

[5.7] Prasītājas sistēmas /Nosaukums 06/, saraksti, kuros ietverta informācija par katra veiktā darba attiecināmo pieteikuma ID numuru un nosaukumu ir grūti uztverami, sarežģīti, pretrunīgi, nav pilnīgi, nepierāda darbu pasūtīšanu, izpildi, nodošanu.

Prasītāja nav izveidojusi atskaiti no darba laika uzskaites programmas, no kuras būtu saprotams, kādi ir meklēšanas/atlasīšanas parametri, kad atskaite veikta. Prasītājas vienpusēji veikta darba pieprasījumu faktu fiksācija nevar būt saistoša atbildētājai.

Pielikumā Nr.5 un Nr.6 vairākās vietās norādīts *blank*/tukšās stundas – pat nevar pateikt, kas tajās stundas darīts, tāpat vairākās vietās ir mīnus zīme pie stundām. Pielikumos esošais no angļu valodas *bugfix* norāda uz to, ka tā ir kļūda, savukārt lūguma 5.pielikumā pie projekta nosaukuma parādās vārds *upsales* ("Upsales-RS-LV-RS_IIS (DLUS)-IP"). No angļu valodas vārds "upsell" nozīmē – "mēģināt pārliecināt klientu, kas jau kaut ko pērk, lai tas pirktu kaut ko vairāk vai pirktu kaut ko dārgāku". Tas nav bijis pasūtījums no atbildētājas puses, bet gan prasītājas iniciatīva.

Ja kā piemēru skatās 13.uzdevumu, tad pie tā ir uzskaitīti darbi, kas izskatās pēc kļūdu labošanas un nav attiecināmi uz konkrēto izstrādes darba uzdevumu, piemēram:

1) nav saprotams, kāds darbiem "NIP I - 1C nevar pieslēgties NIP servisam – izpēte/analīze/izstrāde/testēšana" (pieteikuma ID 112073; 6.sēj.286.lpp.) ir sakars ar uzdevumu "Izstrādāt tīmekļa pakalpi TL (transportlīdzekļa) uzpildītās degvielas datu nodošanai uz 1C.", jo NIP ir skaidrās naudas uzskaites sistēma, kurā nav datu par degvielu. Kopējais stundu apjoms 28,5h;

2) darbi "SNIP build process - Nepareizi nosauktas Zimport un IncomeImporter mapītes – izstrāde/testēšana" (pieteikuma ID 114221; 6.sēj.287.lpp.) izskatās pēc kļūdu labošanas, pie kam nav saprotams, kāpēc darbi SNIPā attiecināmi uz uzdevumu "Izstrādāt tīmekļa pakalpi TL (transportlīdzekļa) uzpildītās degvielas datu nodošanai uz 1C". Kopējais stundu apjoms 2h;

3) darbi "NIP - Lietotājs neredz izvēles pogas NIP lietotnē - izpēte/analīze/izstrāde" (pieteikuma ID 115852; 115853; 115950) izskatās pēc kļūdu labošanas, pie kam nav saprotams, kāpēc darbi NIPā attiecināmi uz uzdevumu "Izstrādāt tīmekļa pakalpi TL (transportlīdzekļa) uzpildītās degvielas datu nodošanai uz 1C". Kopējais stundu apjoms 7,5h;

4) darbi "Nesakrīt kontrolieru dati NIP ar 1C – izpēte/analīze" izskatās pēc kļūdu labošanas, pie kam nav saprotams, kāpēc darbi NIPā saistībā ar biļešu kontrolieru iekasētās skaidras naudas uzskaiti attiecināmi uz uzdevumu "Izstrādāt tīmekļa pakalpi TL (transportlīdzekļa) uzpildītās degvielas datu nodošanai uz 1C". Kopējais stundu apjoms 15h;

5) darbs "Dokumenta sagatavošana nodošanai PPS.475" ir izpildīts (atbildētājai ir parakstīts no atbildētājas puses dokuments ar šādu numuru, kas bija viens no līguma nodevumiem) un apmaksāts 2019.gadā noslēgtā līguma LIG/2019/351 ietvaros. Nav saprotams, kāpēc prasītāja atkārtoti prasa samaksu par šo darbu.

Ja kā piemēru aplūko 15.uzdevumu, tad pie tā uzskaitīti darbi, kas izskatās pēc incidentu pieteikšanas uzturēšanas vai garantijas ietvaros un nav attiecināmi uz konkrēto izstrādes darba uzdevumu, piemēram:

1) darbiem "DLUo aprēķins par 2019.g. janvāri - produkcijas atbalsts/izpēte" un ".log failu monitorings RS algu aprēķina laikā" nav nekāda sakara ar izstrādes uzdevumu "Iestrādāt izmaiņas darba tabeles (DT) atjaunošanā no DNL (darba nespējas lapa). Atjaunojot darba tabeli no DNL, darbalaika un virsstundu aprēķinam jāatbilst darba tabeles aprēķinam.", jo darba laika uzskaites objekta (DLUo) aprēķins ir ikmēneša process darba laika uzskaites sistēmā, nevis kaut kas vienreiz izpildāms tikai un vienīgi ar prasītājas palīdzību. Kopējais stundu apjoms 21h;

2) darbi "DK imports no 1C nelabo datums no un datums līdz – analīze/izpēte" un "DK - atceltais rīkojums d.n.202540 - analīze" ir saistīti ar viena konkrēta gadījuma (ar vienu darbinieku saistītā gadījuma) izskatīšanu, kad notika nepareiza datu apmaiņa DLUS un 1C starpā, jo "d.n.202540" ir darbinieka numurs. Šiem darbiem nav un nevar būt nekāda sakara ar izstrādes uzdevumu "Iestrādāt izmaiņas darba tabeles (DT) atjaunošanā no DNL (darba nespējas lapa). Atjaunojot darba tabeli no DNL, darbalaika un virsstundu aprēķinam jāatbilst darba tabeles aprēķinam."

3) darbs "DLUo veidošana uzrāda paziņojumu "Notika neparedzēta kļūda" - analīze" ir acīmredzams kļūdas gadījums. Šim darbam nav un nevar būt nekāda sakara ar izstrādes uzdevumu "Iestrādāt izmaiņas darba tabeles (DT) atjaunošanā no DNL (darba nespējas lapa). Atjaunojot darba tabeli no DNL, darbalaika un virsstundu aprēķinam jāatbilst darba tabeles aprēķinam."

Apkopojuma tabulas 17.uzdevumā nav saprotams, kāpēc prasītāja uzdevuma ietvaros veic servera migrācijas un datubāzes sakārtošanas darbus, ja uzdevums ir saistīts ar analīzes tabulas ģenerēšanas perioda izmaiņām (dienu skaita izmaiņas). Gan servera migrācijas, gan datubāzes sakārtošanas darbi tikai veikti 2019.gadā noslēgtā līguma LIG/2019/351 ietvaros un tika apmaksāti. Līdz ar to ir aizdomas par prasītājas negodīgu rīcību attiecībā uz faktiski saņemtām un pieprasītām naudas summām.

[5.8] Atbildētājas iesniegtais eksperta atzinums un papildu ekspertīze spriedumā nav vērtēta.

Uz minētajiem jautājumiem eksperts atbildējis noraidoši - no materiāla nav secināms, ka atbildētāja būtu pasūtījusi konkrētos darbus, ka prasītāja būtu saskaņojusi piedāvājumus ar atbildētāju un, ka prasītāja darbus nodevusi atbildētājai.

Ņemot vērā minēto, prasītāja lietā nav iesniegusi dokumentus, lai prasība būtu apmierināma, kā arī prasītāja nav iesniegusi visus dokumentus, pierādījumus, kurus atbildētājai kā pasūtītājai būtu tiesības saņemt gadījumā, kad prasītāja prasa samaksu par it kā ārpus līgumiem veiktiem darbiem

Ja kāds darbs atrodas produkcijas vidē, tas nenozīmē, ka darbs veikts uz jauna/atsevišķa pasūtījuma pamata, iespējams tas ir vai nu garantijas ietvaros vai tml., vai tāpat nav pilnīgi nodots, lai pilnvērtīgi varētu izmantot. Eksperts nav pārbaudījis, vai šie darbi izstrādāti starp pusēm noslēgto līgumu ietvaros.

[5.9] Likumiskie procenti piedzīti nepamatoti. Atbilstoši Civillikuma 1656.pantam parādnieks nav nokavējis, ja nokavējuma iemesls ir viņa pamatotas šaubas vai nu vispār par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Tā kā atbildētājai ir šaubas par prasītājas norādītu saistību, kā arī prasītāja vēl joprojām nav iesniegusi pierādījumus par darbu pasūtījumu, attiecīgus darba nodevumus, kas apliecinātu konkrētu darbu izpildi, nav pamata piedzīt likumiskos procentus par nokavējumu, jo tāda nav.

[5.10] Tiesa nepamatoti noraidīja atbildētājas lūgumu uzlikt par pienākumu prasītājai iesniegt tiesā tiesu izpildītāja akta oriģinālu. Jāņem vērā, ka kopija sagatavota no akta noraksta, nevis oriģināla. Aktā nav norādīts tā pielikumu saraksts, kā arī akta pielikumi nav numurēti, ir praktiski neiespējami saprast, uz kādiem dokumentiem aktā ir atsauces. Atbildētājas ieskatā dokuments neatbilst Dokumenta juridiskā spēka likuma, Elektronisko dokumentu likuma, tāpat arī Civilprocesa likuma normām.

Tiesa nepamatoti noraidīja atbildētājas lūgumu izsaukt uz tiesu un nopratināt kā liecinieci zvērinātu tiesu izpildītāju. Minētais nepieciešams, lai noskaidrotu, kā tiesu izpildītāja sagatavojusi aktu.

Tiesa nepamatoti noraidīja atbildētājas lūgumu izsaukt uz tiesu un nopratināt kā liecinieku /pers. J/. Minētais liecinieks nepieciešams, lai skaidrotu, kādā veidā veicis analīzi un nonācis pie ekspertīzes atzinumā ietvertajiem secinājumiem.

Tiesa nepamatoti noraidīja atbildētājas lūgumu uzlikt par pienākumu prasītājai iesniegt tiesā tabulas veidā (piemēram, Excel fails) informāciju par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem – pārskatu, kas atbildētu uz šādiem jautājumiem detalizēti par katru darbu/pozīciju.

[5.11] Atbildētāja lūdz pievienot lietai šādus jaunus pierādījumus: 1) prasītājas 2021.gada 24.februāra vēstule atbildētājai; 2) prasītājas 2021.gada 12.marta vēstule atbildētājai; 3) akts par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu uz 2018.gada 31.decembri; 4) akts par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu uz 2019.gada 31.decembri; 5) prasītājas 2022.gada 24.marta vēstule atbildētājai par norēķinu atlikumu uz 2021.gada 31.decembri; 6) akts par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu uz 2022.gada 31.decembri; 7) atbildētājas pārskats par norēķiniem ar prasītāju laikā no 2018.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 14.martam.

Minētie dokumenti pievienojami, lai ar dokumentiem pamatotu atbildētājas paskaidrojumus, pret ko iebilst prasītāja.

Pirmās instances tiesā atbildētājas divas vēstules prasītājai netika pievienotas, jo bija daļa no lielākas pušu sarakstes. Nepieciešams lietā pievienot aktus par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu vairākos gados, no kā izriet, ka arī pati prasītāja nav deklarējusi parādsaistības, kas izriet no prasības.

[5.12] Sprieduma rezolutīvajā daļā kļūdaini norādīts, ka piedzenami tiesas izdevumi 17 250,16 EUR, jo tiesas izdevumi atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta otrajai daļai ir valsts nodeva, kas, ceļot prasību, bija 5776,84 EUR.

Gadījumā, ja tiesa, taisot spriedumu, apmierina prasību, atbildētāja lūdz saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta piekto daļu noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai.

2023.gada janvāra tiesas sēdē prasītājas pārstāvis apgalvoja, ka lieta ir vienkārša, turklāt pirmās instances tiesā ir notikušas tikai pāris tiesas sēdes.

[5.13] Tiesa norādījusi nepareizu parāda pamatsummu, no kuras prasītājai būtu tiesības saņemt procentus līdz sprieduma izpildei (prasības apmierināšanas gadījumā).

Tā kā parāda pamatsumma ir 413 035 EUR, šai summai būtu jāparādās prasības apmierināšanas gadījumā, nevis visai spriedumā norādītajai piedzenamajai summai – 476 182,96 EUR.

[6] Prasītāja /Nosaukums 01/ iesniegusi paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, lūdzot: apmierināt prasību pilnā apmērā; noraidīt apelācijas sūdzību; noraidīt atbildētājas apelācijas sūdzībā pieteiktos lūgumus; piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai visus tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja apelācijas sūdzībā apstrīd faktus, kurus pirmās instances tiesā neapstrīdēja. Atbildētāja neapstrīdēja to, ka pušu starpā ir noslēgts līgums, taču tas nav noslēgts rakstveidā. Atbildētāja neapstrīdēja, ka pušu attiecības apskatāmas uzņēmuma līguma kontekstā un, ka prasītāja pakalpojumu sniedz ar savām ierīcēm un darba spēku, taču apelācijas sūdzībā šie fakti tiek apstrīdēti.

Prasītāja iesniedza lietā pierādījumus visiem prasības pieteikumā norādītiem faktiem. Atbildētāja iesniedza lietā divus atbildētājas pasūtītus trešās personas vērtējumus, kurus patvaļīgi sauc par eksperta atzinumiem, un no kuriem viens apstiprina prasības pieteikumā norādītos apstākļus - ka darbi ir piegādāti atbildētājai un atrodas atbildētājas informācijas sistēmu testa un produkcijas vidēs. Saprotot, ka pašas atbildētājas lietā iesniegtie pierādījumi pierāda prasītājas prasību, atbildētāja sāka apstrīdēt pati savus lietā iesniegtos pierādījumus.

Prasītāja lietā ir iesniegusi sekojošus pierādījumus par šādiem apstākļiem:

1) par darbu izpildi un piegādi/nodošanu atbildētājai: detalizētus aprakstus par paveiktajiem darbiem (1.sēj.95.–180.lpp., 4.sēj.151.-212.lpp.); zvērinātas tiesu izpildītājas Valsts amatpersona 2021.gada 28.maija aktu, kurā ietverti izpildes apliecinājumi par to, ka darbi atrodas atbildētājas informācijas sistēmu testa vidē (2.sēj.4.-381.lpp., 3. un 4.sēj. 4.-6.lpp.); atsevišķus prasības pieteikumam pievienotus dokumentus, kas apstiprina darbu izpildi (1.sēj.181.-197.lpp., 1.sēj.198.–270.lpp., 4.sēj.7.-148.lpp., 213.-254.lpp., 5.sēj.4.-45.lpp.); vairākas elektroniskā pasta sarakstes, kas apliecina, ka atbildētāja pirms prasības celšanas tiesā neapstrīdēja pakalpojuma sniegšanas faktu (5.sēj.201.-207.lpp.); atbildētājas valdes priekšsēdētājas parakstītu vēstuli, kurā netiek apstrīdēts pakalpojuma sniegšanas fakts (5.sēj. 210.lpp.); elektroniskā pasta saraksti par to, ka, lai piekļūtu atbildētājas testa videi, prasītājai bija jāsaņem piekļuves tiesības (1.sēj.61.lpp.); elektroniskā pasta saraksti, kurā atbildētājas pārstāvis norāda, ka tieši piegāde testa vidē ir piegāde atbildētājai (5.sēj.201.-207.lpp.); pierādījumus par to, ka par darbu atrašanos, tātad nodošanu testa vidēs, atbildētāja ir informēta vismaz kopš 2021.gada 12.maija attiecībā uz /Nosaukums 03/ darbiem un kopš 2021.gada 1.jūlija attiecībā uz /Nosaukums 04/ darbiem (to pierāda elektroniskā pasta sarakste 1.sēj.61.lpp., 63.lpp.).

2) Par darbu izpildei patērēto stundu skaitu: vairākas izdrukas no prasītājas iekšējās laika uzskaites sistēmas /Nosaukums 06/, kas tika iesniegtas lietā 2022.gada 27.decembrī, kuras detalizēti aprakstītas lūgumā par pierādījumu pievienošanu.

3) Par to, kāpēc piemēro padarītajam darbam stundas likmi 62,50 EUR: līgumu sarakstu, kurā ir apkopoti pušu starpā kopš 2015.gada noslēgtie līgumi (5.sēj.199.lpp.); 2021.gada 28.maijā noslēgto vienošanos (1.sēj.54.lpp.), kurā puses apstiprināja, ka 2019. un 2020.gadā izdarītajiem darbiem piemērojama stundas likme 62,50 EUR apmērā; finanšu piedāvājumus par pēdējiem diviem atbildētājas iepirkumiem (5.sēj.218.-222.lpp.), no kuriem redzams, ka atbildētāja nekad nav prasījusi atšifrēt to, kā veidojas stundas likme; 2021.gada 18.maija paziņojumu citu procesu ietvaros par sarunu procedūras rezultātiem, ar kuru atbildētāja piekrita slēgt līgumu ar prasītāju, ar stundas likmi 75 EUR, tātad vēl augstāku (5.sēj.223.lpp.).

4) Par pušu starpā līdz šim pastāvējušo sadarbības praksi: līgumu sarakstu (5.sēj.199.lpp.), kurā ir apkopoti laika posmā no 2015.–2021.gada noslēgtie un parakstītie līgumi. Saraksts uzskatāmi demonstrē un pierāda lietā pušu starpā pastāvošās sadarbības principus, kuru dēļ prasītājai pastāvēja pamats uzskatīt, ka sadarbība arī uz prasības pieteikumā norādītajiem darbiem būs tāda pati kā iepriekš, proti, ka rakstveida līgums tiks noslēgts, tostarp paredzot tajā arī vismaz tāda paša apmēra likmi, kāda tā bijusi iepriekš; 2021.gada 28.maija vienošanos (1.sēj.54.-60.lpp.), saskaņā ar kuru atbildētāja daļu no darbiem, par kuru veikšanu nebija noslēgts rakstveida līgums, apmaksāja tieši ar tādu pašu stundas likmi, kāda norādīta prasībā.

Atbildētāja neiesniedza lietā pierādījumus tam, ka prasītājas piemērotā stundas likme neatbilstu pušu iepriekšējai darījuma praksei vai vidējai cenai IT nozarē. Atbildētāja neatspēkoja to, ka prasītājas darbinieku uz katru darbu patērētais cilvēkstundu apmērs būtu nepamatots vai neatbilstošs paveiktajam darbam. Atbildētāja neatspēkoja prasītājas argumentus par testa un produkcijas vides atšķirībām un to, ka prasītāja bez atbildētājas ziņas nevarēja piekļūt atbildētājas testa videi. Atbildētāja nekādā veidā nepierādīja, ka atbildētājas pasūtītie darbi būtu bijuši garantijas darbi. Atbildētāja atzina, ka iepriekš ir akceptējusi savu darbinieku rīcību sadarbībā ar prasītāju. Atbildētāja nepierādīja, ka saprātīgā termiņā un, ka vispār ir cēlusi iebildumus pret prasītājas paveikto darbu.

Pušu sarakstei attīstoties, atbildētāja vairs neapstrīdēja pakalpojumu sniegšanas faktu, bet izteica iebildumus par citiem saistītajiem apstākļiem, ko uzturēja arī lietas izskatīšanas laikā un kam tiesa spriedumā devusi savu izvērtējumu. Pierādījumus saviem iebildumiem atbildētāja neiesniedza un neatspēkoja arī prasītājas iesniegtos pierādījumus.

Apstākļos, kad atbildētāja apstrīd parādsaistību esamību, kā rezultātā prasītājai bija jāvēršas tiesā savu interešu aizsardzības nolūkos, prasītājai nebija pamats izrakstīt atbildētājai rēķinu un ietvert to grāmatvedībā. Akti par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu un to saturs neietekmē to, ka prasītāja uztur prasību pilnā apmērā.

2021.gada 4.novembrī atbildētājas darbinieks /pers. K/ raksta par pretenzijām saistībā ar iesūtīto dokumentāciju un norāda tikai uz /Nosaukums 03/ darbiem Nr.1-6 un Nr.8, uzskatot, ka šie darbi jau esot tikuši apmaksāti, kas nozīmē, ka tie esot izņemami no pretenzijas ietvara. Citi iebildumi par /Nosaukums 03/ darbiem netiek izteikti.

2021.gada 10.novembrī atbildētājas darbinieks /pers. K/ attiecībā uz /Nosaukums 04/ darbiem raksta, ka esot fiksēti vairāki darbi, kuri esot attiecināmi uz tehniskā atbalsta pakalpojumiem, un tādējādi šie darbi esot izslēdzami no pretenzijas ietvara. Prasītāja šos darbus nav ietvērusi savā prasības pieteikumā.

2021.gada 16.novembrī atbildētājas darbinieks /pers. K/ attiecībā uz /Nosaukums 04/darbiem sūta vēl vienu e-pastu, kurā norāda, ka ir konstatējuši vēl papildu darbus, kuri ir attiecināmi uz tehniskā atbalsta pakalpojumiem un tādējādi esot izslēdzami no pretenzijas ietvara. Prasītāja šos darbus nav ietvērusi savā prasības pieteikumā.

2021.gada 9.decembrī atbildētājas darbinieks /pers. K/ attiecībā uz /Nosaukums 03/darbiem vēlreiz atkārto jau 2021.gada 4.novembra e-pastā minētās pretenzijas saistībā ar /Nosaukums 03/ darbiem Nr.1-6 un Nr.8, norādot, ka šie darbi jau esot apmaksāti. Citas pretenzijas ne par /Nosaukums 03/ ne /Nosaukums 04/ darbiem netika izteiktas.

Vēl pirms minētās pušu sarakstes, atbildētāja oficiālā atbildes vēstulē, kuru parakstījusi atbildētājas valdes priekšsēdētāja, apstrīdēja tikai norādītās atlīdzības lielumu, darbu apjomu un veidu, bet neapstrīdēja pakalpojumu sniegšanas faktu.

Ņemot vērā minēto, ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem un atbildētājas pārstāvju pirmās instances tiesā sniegtajiem paskaidrojumiem ir pierādīts, ka pušu starpā tika nodibinātas tiesiskās attiecības, kas pielīdzināmas uzņēmuma līgumam. Visi prasības pieteikumā nodotie darbi atrodas pie atbildētājas, kas attiecīgi nozīmē, ka tie tika pasūtīti, atbildētāja tos lieto, un atbildētājai ir pienākums norēķināties par prasītājas paveikto darbu.

Atbildētājas pārstāve atzina, ka darbus pasūta nevis atbildētājas valde, bet gan darbinieki, kas ir iesaistīti projektos kopīgi ar prasītāju.

Gan /Nosaukums 06/ izdrukas, gan saraksti, kuros ietverti pieteikumu ID numuri apliecina to, ka prasītājas darbinieki realitātē veikuši visus prasības pieteikumā norādītos darbus un arī patērējuši prasības pieteikumā norādīto stundu skaitu.

Tiesa spriedumā pareizi izvērtējusi prasītājas prasījumu par likumisko procentu piedziņu un pamatoti atzinusi, ka, tā kā atbildētāja saistības nav pildījusi un ir pieļāvusi nokavējumu, atbildētājai ir pienākums maksāt likumiskos procentus.

Lai pierādījumi varētu tikt pievienoti lietas materiāliem apelācijas instances tiesā, atbildētājai būtu jānorāda argumenti tam, ka pierādījumi pirmās instances tiesā netika iesniegti attaisnojošu iemeslu dēļ. Atbildētāja šādus argumentus apelācijas sūdzībā nav norādījusi.

Prasītājas rīcībā ir prasības pieteikuma 15.pielikuma oriģināls, un tas ir pieejams četros elektroniski parakstītos failos - akta noraksts Nr.000320542021AKT; pielikumi aktam 1.daļa; pielikumi aktam 2.daļa; pielikumi aktam 3.daļa. Ja apelācijas instances tiesa uzskata par nepieciešamu, prasītājai ir iespēja šos dokumentus iesniegt tiesā. Taču gadījumā, ja tiesa vēlēsies šos dokumentus izdrukāt, to apjoms būs līdzvērtīgs tam, kas pievienots prasības pieteikumam, tas ir, vismaz 765 lapas.

Atbildētājas lūgums par tiesu izpildītājas nopratināšanu liecinieka statusā ir noraidāms, jo tiesu izpildītāja nevar liecināt par lietā nozīmīgiem apstākļiem.

Atbildētāja lūgumu par liecinieka /pers. J/ izsaukšanu un nopratināšanu pieteica arī pirmās instances tiesā. Pirmās instances tiesa šo lūgumu noraidīja, norādot, ka liecinieks ar savu liecību nevar paplašināt vai sašaurināt tos secinājumus, kas ir izdarīti atzinumā.

Civilprocesā nav paredzētas atbildētājas tiesības uzlikt par pienākumu prasītājai iesniegt tādus pierādījumus, kādus atbildētāja uzskata par pareiziem un nepieciešamiem.

Pārrakstīšanās kļūda sprieduma rezolutīvajā daļā, tiesāšanās izdevumus nodēvējot par tiesas izdevumiem, nekādā veidā pēc būtības nemaina un nevar ietekmēt piedzīto summu pareizību.

Atbildētājas lūgums noteikt mazāku atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksas apmēru ir noraidāms pilnā apmērā. Atbildētāja, piesakot šādu lūgumu un norādot, ka lieta ir uzskatāma par vienkāršu, nonāk pretrunā gan ar apelācijas sūdzībā norādīto, gan arī pirmās instances tiesā uzturēto pozīciju par lietas sarežģītības pakāpi.

[7] Prasītāja /Nosaukums 01/ iesniegusi lūgumu lietā par likumisko procentu pieauguma pievienošanu, lūdzot piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 82 476,84 EUR apmērā.

Ņemot vērā to, ka līdz lietas izskatīšanas dienai – 2023.gada 28.decembrim likumisko procentu apmērs būs pieaudzis, prasītāja ir aprēķinājusi likumisko procentu apmēra pieaugumu.

Tā kā no 2023.gada 1.janvāra ir mainījies pamatlikmes apmērs, attiecīgi mainās arī procentu likmes apmērs.

Likumisko procentu aprēķins veidojas sekojoši: periodā no 2021.gada 25.novembra līdz 2022.gada 31.decembrim – parāda summa 413 035 EUR, dienu skaits 402, procentu likme 8% gadā, procentu apmērs 36 392,34 EUR; periodā no 2023.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 30.jūnijam – parāda summa 413 035 EUR, dienu skaits 181, procentu likme 10,5% gadā, procentu apmērs 21 506,10 EUR; periodā no 2023.gada 1.jūlija līdz 2023.gada 28.decembrim – parāda summa 413 035 EUR, dienu skaits 181, procentu likme 12% gadā, procentu apmērs 24 578,40 EUR, kas kopā ir 82 476,84 EUR.

[8] Atbildētāja /Nosaukums 02/" iesniegusi papildu paskaidrojumus un lūgumus, lūdzot: lietu izskatīt mutvārdu procesā, rīkojot tiesas sēdi; pievienot lietai pierādījumus - dokumentus, kas pievienoti šim lūgumam kā pielikumi; izlemt apelācijas sūdzībā ietvertos lūgumus par pienākuma uzlikšanu prasītājai iesniegt tiesu izpildītāja akta oriģinālu un informāciju par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem, kā arī divu liecinieku - zvērinātas tiesu izpildītājas Valsts amatpersona un /pers. J/ izsaukšanu uz tiesu un nopratināšanu.

Tā kā prasītāja par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem nav rīkojusies atbilstoši savstarpējai sadarbības praksei, nevar uzskatīt, ka darbi vai kāda to daļa ir pienācīgi nodoti atbildētājai (neskatoties arī uz defektu pasūtījuma trūkumā).

Nepamatota ir prasītājas norāde, ka jebkurš atbildētājas darbinieks varēja pasūtīt darbus.

Atbildētāja vērsās Valsts ieņēmumu dienestā, lūdzot sniegt informāciju par prasītājas darījumiem ar atbildētāju, darījumu deklarēšanu noteiktā periodā.

Prasītāja tādu darījumu, kas norādīts prasības pieteikumā, nav deklarējusi.

Ekspertīzes atzinumā norādīts, ka puses saskaņojušas septiņus darba uzdevumus, ko apliecina pilnvaroto pušu paraksti uz dokumentācijas, taču šie darbi ir piegādāti un apmaksāti līguma Nr.LIG/2019/351 ietvaros, un no iesniegtajiem dokumentiem neizriet, ka atbildētāja ir pasūtījusi citus prasības pieteikumā norādītos darbus.

Prasītājai pieeja testa videi bija tādēļ, ka laikā, par kuru ir strīds, starp pusēm bija spēkā vairāki rakstveidā noslēgti līgumi, kuru ietvaros atbildētāja bija piešķīrusi attiecīgas piekļuves tiesības testa videi. Vienlaikus atbildēja iebilst, ka testa videi bija piekļuve arī tiesu izpildītājai.

Par prasībā minētajiem darbiem līgumi nav noslēgti, kā arī attiecīgi nav norādīta atbildīgā persona.

Waterfall pieejas gadījumā par to jābūt abpusējai vienošanai, turklāt arī šāda pieeja neatbrīvo no rakstveida līguma noslēgšanas, kas bija

obligāta, lai prasītāja uzņemtos kādus darbus.

Tā kā starp pusēm noteiktā laikā spēkā bija vairāki rakstveida līgumi, prasītāja varēja zināt vai varēja izdomāt, kas atbildētājai varētu būt nepieciešams vai ko atbildētājai varētu piedāvāt kā nepieciešamu, lai it kā uzlabotu ikdienas darbu.

Attiecībā par prasītājas norādīto darbinieku patērēto laiku, tad tas pats par sevi atbildētājai nav un nevar būt saistošs, ja nav vienošanās par pasūtījumu un pārējām būtiskām sastāvdaļām, turklāt darba laika uzskaitē darbinieki var pēc savas vēlmes ierakstīt jebko, tas neliecina, ka darbs veikts tieši atbildētājas labā, kā arī neliecina, ka tas nav rakstveida līgumu ietvaros veikts, par ko atbildētāja jau ir veikusi attiecīgu samaksu.

Prasītājas norādītais, ka jebkādu risinājumu ievietošanu testa vidē prasītāja veica tikai ar atbildētājas ziņu neatbilst pušu līdzšinējai praksei un par šo apgalvojumu lietā nav iesniegtu pierādījumu.

/pers. O/ e-pasta vēstule var tikt uzskatīta par garantijas pieteikumu starp pusēm noslēgtam rakstveida līgumam, piemēram, LĪG/2018/574, saskaņā ar kura 4.1.5.punktu izpildītājs nodrošina darbiem viena gada garantiju.

Attiecībā uz /Nosaukums 04/ darbiem prasītājai bija pieeja arī produkcijas videi. Piegādātājs testa vidi izmanto savu izstrādāto risinājumu testēšanai, un tad, kad izstrādātais risinājums ir atbilstošs, lai to testētu atbildētāja, tad par to tiek oficiāli informētas atbildīgās personas. Ja šāds paziņojums netiek saņemts, tad atbildētāja patvaļīgus testus neveic.

Puses nav atsevišķi vienojušās par samaksu par prasības pieteikumā norādītiem darbiem un cilvēkstundu.

Pieteikumu sistēmā aktuālajā brīdī nav bijis fiksēts katra pieteikuma izpildē patērētais (darba) laiks un sniegts darbu izpildes apraksts, līdz ar to atbildētāja par iespējamajiem darbu izpildes laikiem uzzināja tikai no prasītājas informatīvā paziņojuma.

Tā kā tiesa nav norādījusi konkrētus pārbaudītos numurus, nevienam nav iespējams par minēto pārliecināties.

Lai prasību varētu apmierināt, ir jābūt izsekojamībai un iespējai pārbaudīt katru darbu atsevišķi, kā arī informācijai jābūt pilnīgai.

Līdztekus atbildētājas lūgumu noraidīšanai, tiesa apmierināja prasītājas lūgumu pievienot lietai tās 2022.gada decembra lūgumu ar sešiem pielikumiem.

Atbildētāja apelācijas sūdzībā lūdza pievienot lietai jaunus pierādījumus. Papildus atbildētāja lūdz pievienot lietai šādus jaunus pierādījumus: 1) atbildētājas 2023.gada 19.jūnija vēstule Valsts ieņēmumu dienestam; 2) Valsts ieņēmumu dienesta atbilde atbildētājai ar tabulu pielikumā; 3) atbildētājas papildināts Valsts ieņēmumu dienesta vēstules pielikums.

Minētie dokumenti pievienojami, lai ar dokumentiem pamatotu atbildētājas paskaidrojumus, pret ko iebilst prasītāja, kā arī ņemot vērā to, ka tiesa spriedumā nonākusi pie nepareiziem secinājumiem vai nav atbilstoši vērtējusi atbildētājas minēto.

Atbildētāja lūdz lietu skatīt tiesas sēdē Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

[9] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2023.gada 29.augustā pieņemto lēmumu, saskaņā Civilprocesa likuma 425.panta pirmo daļu, lietā ierosināta apelācijas tiesvedība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] panta otro daļu un Augstākās tiesas priekšsēdētāja 2023.gada 2.oktobra lēmumu civillietas izskatīšana no Rīgas apgabaltiesas nodota Vidzemes apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai.

[10] Tā kā spēkā esošais Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pants paredz tiesas iespēju izskatīt civillietu rakstveida procesā, atzīstot, ka ir iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu, lietā esošo materiālu apjoms, tai skaitā, pušu zemākās instances tiesā mutvārdos sniegto paskaidrojumu un abās tiesu instancēs iesniegto apjomīgo rakstisko paskaidrojumu apjoms ir pietiekošs, lai objektīvi un vispusīgi izskatītu lietu, tiesa lietu izskata rakstveida procesā, par to laikus informējot lietas dalībniekus un nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālu lūgumu iesniegšanai. Tiesa noraida atbildētājas lūgumus par papildu pierādījumu pieņemšanu, tai skaitā, par liecinieku nopratināšanu apelācijas instances tiesā, bet citus apsvērumus, kamdēļ, kādu apstākļu noskaidrošanai lietā būtu rīkojama mutvārdu tiesas sēde, atbildētāja nav norādījusi, līdz ar to tiesa noraida arī atbildētājas lūgumu par mutvārdu procesa nozīmēšanu lietā.

Motīvu daļa

[11] Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, izvērtējusi pierādījumus lietā, uzskata, ka prasība ir daļēji pamatota un apmierināma.

[12] Tiesa lietu apelācijas kārtībā izskata tādās robežās, kādās celta prasība, taisīts zemākās instances tiesas spriedums un iesniegta apelācijas sūdzība (Civilprocesa likuma 426.pants).

Lai gan apelācijas instance atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams prasības daļā, kurā arī apelācijas instances tiesa apmierina prasību, tomēr tiesa uzskata, ka apelācijas sūdzībā minētie argumenti ir pamats atšķirīga sprieduma taisīšanai lietā, daļā prasību noraidot, atzīstot, ka tiesa nav pareizi novērtējusi pierādījumus, kas apstiprina atbildētājas iebildumus pret celto prasību.

[13] Prasītāja ir Informācijas tehnoloģiju uzņēmums, kas izstrādā programmatūras risinājumus, pielāgo prasītājas izstrādāto programmatūru klienta, šajā gadījumā - atbildētājas - vajadzībām.

Nav strīda par faktu, ka prasītāja atbildētājas vajadzībām ir izstrādājusi un pielāgojusi programmproduktus /Nosaukums 03/ un /Nosaukums 04/, ka uz šo programmproduktu pamata darbojas prasības pieteikumā norādītās atbildētājas informācijas sistēmas: Integrētā informācijas sistēma (IIS), Skaidras naudas ieņēmumu pārvaldības sistēma (NIP), Līgumsodu reģistrs (LSR), Vienotais pakalpojumu pieteikumu portāls (VPPP) un Elektronisko pieteikumu sistēma (EPS); Stāvvietu kontroles uzskaites sistēma (SKUS) un autostāvvietu kontroles aplikācija (iKontrolieris), ka jau kopš 2015.gada pamatojoties uz pušu starpā noslēgtiem līgumiem prasītāja ir veikusi Informācijas sistēmu uzturēšanu un pilnveidošanu (veikusi programmproduktu pielāgošanas jeb izstrādes darbus) pēc atbildētājas pieprasījuma.

Izvērtējot pierādījumus lietā, secināms, ka puses - gan /Nosaukums 01/ gan /Nosaukums 02/laika posmā vismaz no 2018.gada 28.decembra līdz 2019.gada 30.decembrim, tas ir periodā, par kuru pierādījumus iesniegusi prasītāja (/Nosaukums 06/izdrukas), darbojušās, prasītājai veicot Informācijas sistēmu pielāgošanas darbus arī bez rakstiski noslēgta līguma par pakalpojuma saņemšanu, neparedzot ne darbu pasūtīšanas, ne nodošanas un pieņemšanas kārtību, rakstiski nenosakot arī darbu izcenojumu.

[13.1] Zemākās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka tiesiskās attiecības, kas bez rakstiska līguma noslēgšanas pastāvējušas starp pusēm, ir uzņēmuma līguma tiesiskās attiecības un tamdēļ apspriežamas pēc Civillikuma noteikumiem par uzņēmuma līgumu (Civillikuma 2212.pants). Šādu strīdus tiesisko attiecību kvalifikāciju pušu starpā gan strīda pirmstiesas risināšanas gaitā, gan lietas izskatīšanas laikā atzinusi arī atbildētāja.

[14] Apelācijas sūdzībā iebilstot, ka nav konstatējami priekšnoteikumi, lai uzskatītu par noslēgtu uzņēmuma līgumu attiecībā uz darbiem, kurus apmaksāt lūdz prasītāja, jo puses nav vienošanās par būtiskām uzņēmuma līguma sastāvdaļām un nav konstatējams prasītājas nolūks saistīties

līgumiskajās attiecībās ar atbildētāju par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem, atbildētāja norādījusi uz sadarbības iepriekšējo praksi, atbilstoši kurai sākotnēji veikts pasūtījums, tad noslēgts līgums un tad veikta darbu izpilde, nodošana un apmaksa.

Tiesa secina, ka pušu sadarbības prakse tomēr atšķīrās no atbildētājas norādītās un ne vienmēr uzņēmuma līgumi tika noslēgti rakstveidā, par ko liecina pušu panāktā vienošanās 2021.gada 28.maijā (1.sēj.54.-60.lpp.), kad atbildētāja apņēmās apmaksāt daļu no prasītājas paveiktajiem darbiem (148468,75 EUR), atzīstot tos par paveiktiem un pieņemtiem, lai gan par to izpildi līgumi iepriekš nebija noslēgti un par to apmaksu pastāvēja strīds.

[14.1] Civillikuma 1473.pants noteic, ka tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskata, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus. Tā kā Civillikums neparedz obligātu rakstveida formu uzņēmuma līguma noslēgšanai, paši tiesiska darījuma dalībnieki nosaka to, kādā formā ir ietērptas to tiesiskās attiecības.

Arī tad, ja likums prasītu rakstisku līguma formu (ņemot vērā, ka /Nosaukums 02/ ir pašvaldības uzņēmums), likums darbu izpildītājai tomēr paredz tiesību prasīt atlīdzināt izpildīto, ja pasūtītājs izpildījumu ir pieņēmis (Civillikuma 1488.panta 2.punkts).

[14.2] Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi, ka tad, ja kopējā sniegto pakalpojumu summa bija vismaz 571 503,75 EUR (ņemot vērā ar 2021.gada 28.maija vienošanos izmaksāto un prasības kopējo summu), atbildētājai kā pasūtītājai Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma izpratnē bija pienākums obligāti rīkot likumā paredzēto iepirkumu procedūru un noslēgt iepirkuma līgumu, ka Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr.105 "Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām" 2019.gadā noteica slieksni piegādes un pakalpojumu līgumiem 443 000 EUR, ka arī atbildētājas iekšējie noteikumi neatļāva veikt prasības pieteikumā minēto darījumu bez rakstveida līguma noslēgšanas.

Pirmkārt, prasības summa par pamatparāda piedziņu ir 426503,75 EUR (ņemot vērā arī ārpus tiesas kārtībā panākto vienošanos), kas nepārsniedz atbildētājas norādīto slieksni iepirkuma procedūras veikšanai un rakstveida iepirkuma līguma slēgšanai. Otrkārt, nav pamata uzskatīt, ka visi darbi, kopskaitā 31, kurus apmaksāt, ceļot prasību, lūdz prasītāja, vai 22, kuru apmaksas pienākumu atzīst tiesa, būtu vērtējami kā viens iepirkuma priekšmets.

[14.3] Civillikums noteic, ka ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

Tiesa, vērtējot pierādījumus lietā, pievienojas zemākās instances tiesas secinājumiem un atzīst, ka puses bija noslēgušas mutisku vienošanos par uzņēmuma līguma ietvaros izpildāmiem darbiem, vienojoties par uzņēmuma līguma būtiskām sastāvdaļām - priekšmetu un cenu. Tā kā prasītāja ir izpildījusi savu pienākumu - veikusi pasūtīto darbu, atbildētājai, kurai darbs ir nodots, darbs ir jāapmaksā (Civillikuma 2223.pants).

[15] No lietas materiāliem secināms, ka programmprodukta /Nosaukums 03/ ietvarā 2019.gadā veikti šādi prasītājas norādīti darbi : 1) izstrādāts STL (Sabiedriskā transporta līdzeklis) realizēto biļešu saraksts un STL realizēto biļešu ievades/apskates forma (darbam patērējot 680 stundas, kas veido darba samaksu 42500 EUR); 2) izstrādāts saraksts "Apgrozījums" (560 stundas, 35000 EUR); 3) izstrādāts serviss Z-atskaišu ielādei no faila (320 stundas, 20000 EUR); 4) izstrādāts Z-atskaites saraksts un Z-atskaites izveides/apskates forma (320 stundas, 20000 EUR); 5) izstrādāts serviss STL realizēto biļešu ielādei no faila (160 stundas 10000 EUR); 6) izstrādāts Biļešu klasifikators un biļešu klasifikatora forma (120 stundas, 7500 EUR); 7) mainīta TransNumber vērtības apstrāde, lai klients varētu veikt degvielas importu (80 stundas, 5000 EUR); 8) izstrādāta uzlabojuma forma "Ieņēmumi", kas paredz papildu izsaukumu uz 1C grāmatvedības sistēmu (80 stundas, 5000 EUR); 9) izstrādātas izmaiņas dispečera veidlapu apstrādē, veicot aprēķinus un reisa skaita atspoguļojumu pēc kolonnas "Sastrēgumi", ja tāda ir aizpildīta (64 stundas 4000 EUR); 10) veiktas izmaiņas klasifikatoru vērtību apstrādē, lai lietotājs varētu pievienot vairākas klasifikatora vērtības darbinieka tabelē, kuras attiecīgi tiktu izmantotas noradītā laika periodā (līdz izmaiņu ieviešanai aktīva varēja būt tikai viena klasifikatora vērtība) (184 stundas 11500 EUR; 11) izstrādātas izmaiņas, kas paredzēja mainīt datu avotu, no kura tiek saņemta informācija par darbinieka ieņēmumiem atbildētājas IIS sistēmā, kā avotu uzstādot sistēmu NIP (160 stundas, 10000 EUR); 12) izstrādāts dokuments virsstundu aprēķina izmaiņām (304 stundas, 190000 EUR); 13) izstrādāts dokuments degvielas importa procesam no atbildētājas IIS uz 1C (80 stundas, 5000 EUR); 14) veikta izpēte pēc problēmas pieteikuma klienta pieteikumu portālā (klienta RS ID: 807) par autobusu pasūtījumiem (80 stundas 5000 EUR); 15) izstrādāts dokuments virsstundu aprēķina izmaiņām, kas sevī ietver arī darba tabeles atjaunošanu no citam formām (64 stundas, 4000 EUR); 16) izstrādātas izmaiņas CDIS importa procesa sakārtošanai (424 stundas, 26500 EUR); 17) izstrādātas izmaiņas, lai konfigurācijas failā varētu norādīt par kādu periodu nakts laikā veikt analīzes datu apkopojumu un rezultātu saglabātu DB "Analīzes datu tabulā" (120 stundas, 7500 EUR). Prasītāja norādījusi, ka programmprodukta /Nosaukums 03/ietvaros norādīto darbu veikšanai patērētas 3800 stundas, kas apmaksājamas 237 500 EUR apmērā.

[15.1] Savukārt programmprodukta /Nosaukums 04/ ietvarā veikti šādi darbi : 1) hibrīdās lietotnes kontroles un bloķēšanas moduļi (2018), veikti papildinājumi iKontrolieris lietotnē (1008 stundas 52920 EUR); 2) hibrīdās lietotnes kontrolieru pārbaužu statistikas funkcionalitāte 922,5 stundas 57656,25 EUR); 3) bloķēšanas funkcionalitātes WEB papildinājumi (299,5 stundas, 18718,75 EUR); 4) autostāvvietu paziņojumu validētās apmaksas (340 stundas 21250 EUR); 5) izmaiņas procesā, bloķēšanas uzdevuma iniciēšana pirms 3.paziņojuma izrakstīšanas; atbloķēšanas uzdevuma iniciēšana mobilajā lietotnē; bloķēšanas uzdevuma iniciēšanas forma iKontrolieris mobilajā lietotnē; bloķēšanas uzdevumu reģistrācija un apsekošana transporta līdzekļiem bez valsts reģistrācijas numura; PowerBI atskaite kontrolieru algas aprēķinam balstoties uz bloķēšanas uzdevumiem; autostāvvietu pārkāpumu reģistra bloķēšanas maksājumu atskaites sagatavošana; bloķēšanas WEB daļas papildinājumi, norādot papildus informāciju par TL un maksājumiem; autostāvvietu pārkāpumu reģistrā papildinājumi maksājumu avotu nodalīšanai un filtrēšanai; papildinājumi bloķēšanas lietotnē validētu maksājumu atsekošanai; tīmekļa pakalpes blokatoru uzlikšanas un trauksmes faktu reģistrēšana (476 stundas, 24990 EUR). Prasītāja aprēķinājusi, ka programmprodukta /Nosaukums 04/ ietvaros norādīto darbu veikšanai patērētas 3046 stundas, kas apmaksājamas 175535 EUR apmērā.

[15.2] Tiesa arī turpmāk spriedumā saglabā prasības pieteikumā un sprieduma 15. un 15.1.punktā norādīto katra darba numerāciju.

[15.3] Strīds starp pusēm ir par to, vai norādītie darbi ir apmaksājami un kādā apmērā, atbildētājai izsakot iebildumus nolūkā neveikt samaksu par darbiem, iebilstot, ka izpildītie darbi nav pasūtīti un nav nodoti atbildētājai, darbi nav pieņemti, uzskatot, ka atsevišķi darbi jau ir apmaksāti iepriekš noslēgtu līgumu vai garantijas darbu ietvaros, taču neiebilstot, ka norādītie darbi vispār ir paveikti.

[15.4] Tiesā savus apgalvojumus un iebildumus pierāda puses (Civilprocesa likuma 93.pants). Tiesa nav speciālists ne IT pakalpojumu sniegšanas, programmēšanas jomā, ne pilsētas satiksmes organizācijas jomā. Tamdēļ tieši puses civilprocesā, ievērojot dispozitivitātes principu un izmantojot sacīksti, pierāda savus apgalvojumus un iebildumus. Tā kā prasītāja ir norādījusi veiktos darbus un darbu apjomu, iesniedzot lietā pierādījumus par tiem, atbildētājai, iebilstot pret paveikto darbu apjomu, ir jāpierāda savi argumenti. Atbildētājas aizdomas vien par nepamatoti uzskaitītu un norādītu darbu uzrādīšanu, īpaši jau apstākļos, kad nav šaubu, ka puses darbojušās bez noslēgta rakstveida līguma, kas detalizēti ietvertu darbu apjomu, pasūtīšanas, nodošanas un apmaksas kārtību, nevar būt pamats, lai neapmaksātu prasītājas paveiktos un nodotos, atbildētājs rīcībā esošos, izmantojamos darbus, par kuru kvalitāti iebildumi nav izteikti.

[16] Tiesa atzīst, ka ir konstatējama mutiskas vienošanās - uzņēmuma līguma būtiskā sastāvdaļa - līguma priekšmets, ko pamatoti konstatējusi zemākās instances tiesa, kas ir daļa no prasības priekšmetā uzskaitītajiem darbiem - izpildītajiem uzdevumiem - programmproduktiem /Nosaukums 03/ un /Nosaukums 04/ atbildētājas informācijas sistēmām (izņemot prasības pieteikumā ar numuriem 1-6, 8, 13 un 15 norādītos darbus).

[16.1] Lai gan apelācijas sūdzībā atbildētāja iebildusi, ka tai vispār nav zināmi darbi, par kuriem tiek prasīta samaksa, jo prasītāja nesniedz šādas ziņas, iebildums nav pamatots. Prasības pieteikumā detalizēti uzskaitīti visi tie darbi, par kuru izpildi tiek prasīta samaksa. Lietā atrodas pušu sarakste, no kuras redzams, ka turpinoties paveikto darbu caurskatīšanai prasītāja pierādījumus par darbu nodošanu testa vidē attiecībā uz /Nosaukums 03/ darbiem atbildētājai nosūtījusi 2021.gada 12.maijā, attiecībā uz /Nosaukums 04/darbiem - 2021.gada 1.jūlijā.

Lietas izskatīšanas gaitā faktiski nav pastāvējis strīds par to, ka prasītāja 2018., 2019.gadā ir izstrādājusi prasības pieteikumā norādītos programmproduktus /Nosaukums 03/ un /Nosaukums 04/ atbildētājas informācijas sistēmām, ka tie atrodas atbildētājas rīcībā, ka atbildētājai ir iespēja tos izmantot ikdienas darbībā, tie atrodas testa vidē, vai arī tie jau tiek izmantoti - atrodas produkcijas vidē. To atzinusi arī atbildētāja, tās valdes priekšsēdētājas parakstītā vēstulē 2021.gada 25.martā, nenoliedzot pakalpojumu sniegšanas un saņemšanas faktu. Atbildētāja arī tiesai sniegtajos paskaidrojumos norādījusi, ka informācijas sistēmu uzturēšanas un pielāgošanas darbi pēc atbildētājas pieprasījuma ir veikti arī 2019.gadā un 2020.gadā, kaut arī starp pusēm par minētā pakalpojuma sniegšanu nebija noslēgti attiecīgi informācijas sistēmu uzturēšanas līgumi.

Prasības pieteikumā norādīto darbu izpildi apstiprina prasības pieteikumam pievienotais paveikto darbu apraksts ar ekrānšāviņu pielikumiem, kas pierāda katra produkta atrašanos atbildētājas rīcībā. Lietā pievienoti arī atsevišķu darbu izpildi apliecinoši dokumenti, piemēram, programmatūras prasību specifikācija ar projektējuma elementiem NIP-STL pārdotās biļetes uzskaite un pārvaldība (/Nosaukums 03/), RS IIS- Datumam aktuālās S/N laika darba konstatntes uzskaitīšana (/Nosaukums 03/), RS IIS procesu avota maiņa no CACHE un NIP, Virsstundu algoritma papildinājums, Degvielas datu nodošana iz 1C; realizācijas piedāvājums Bloķēšanas tīmekļa lietotnes papildinājumi; Validētās apmaksas, u.c../Nosaukums 03/ ietvarā norādīto darbu atrašanos atbildētājas testa vidē apliecina arī zvērinātas tiesu izpildītājas Valsts amatpersona sastādītie akti, kuros tie fiksēti.

Atbildētāja 2022.gada 26.augustā lietā iesniegusi /Nosaukums 05/ sagatavotu atzinumu, kurā analizēti visi (kopā 31) prasītājas prasībā norādītie darbi, kas pats par sevi jau apliecina to, ka darbi ir paveikti un atrodas atbildētājas rīcībā, ir tai nodoti, pieejami un izmantojami.

Līdz ar to nav pamatots iebildums, ka saņemtie un apmaksājamie darbi nebūtu identificējami vai pārbaudāmi atbildētājai, kuras rīcībā tie nodoti un atrodas.

[17] Atbildētāja norādījusi, ka tai nav zināms, kas prasītājas norādītos darbus pasūtījis, ka personai, kas tos pasūtījusi, nav attiecīga pilnvarojuma, ka juridiskas personas pārstāvji ir valdes sastāvā esošās fiziskās personas, kas tikai ir tiesīgas lemt par darījumu noslēgšanu, pasūtījuma veikšanu. Norādīts, ka darbu izpilde, iespējams, bijusi pašas prasītājas iniciatīva.

Atbildētāja apelācijas sūdzībā nav iebildusi zemākās instances tiesas konstatētajam, ka visi prasībā norādītie darbi tika ievietoti atbildētājas testa vidē un bija pieejami atbildētājai, ka testa vide atrodas atbildētājas infrastruktūrā, par kuras drošību (t.sk., par attālinātām pieslēgšanās iespējām) jāgādā atbildētājai, kamdēļ piekļuve atbildētājas informācijas sistēmām tiesiskā kārtā ir iespējama tikai ar pašas atbildētājas ziņu un aktīvām darbībām šīs piekļuves nodrošināšanai, ka prasītāja norādīto darbu veikšanai pieslēgusies atbildētājas informācijas un datorsistēmām tiesiskā kārtā, ka prasītājai programmatūrā /Nosaukums 03/ bija pieejama iespēja pieslēgties tikai atbildētājas testa videi, ne produkcijas videi, ka daļa no apmaksāt prasītajiem darbiem atrodas arī prasītājas produkcijas vidē un tiek lietota.

Atbildētāja paskaidrojumos vispārīgi norādījusi, ka prasītājai bija pieeja testa videi tādēļ, ka laikā, par kuru ir strīds, starp pusēm bija spēkā vairāki rakstveidā noslēgti līgumi, kuru ietvaros atbildētāja bija piešķīrusi attiecīgas piekļuves tiesības testa videi. Tātad atbildētāja uzskata, ka prasītāja darbus veikusi vispār bez pasūtījuma, pati izlemjot uzlabot atbildētājas informācijas sistēmu funkcionalitāti. Tā kā apelācijas sūdzībā nav norādīts, kuri no darbiem izpildīti bez vajadzības, pēc pašas prasītājas iniciatīvas, kas tiesas ieskatā arī nav ticams, tiesa šo iebildumu nevar pārbaudīt.

Tiesa piekrīt zemākās instances tiesas secinātajam, ka prasībā norādītie darbi satur atbildētājas biznesa procesu specifisku funkcionalitāti, ko pati prasītāja nevarētu definēt bez atbildētājas iesaistes, ka lietā iesniegtie izstrādāto risinājumu pavadošie dokumenti (tehniskās specifikācijas) norāda uz šādas specifikas esamību, kamdēļ prasītāja varēja veikt attiecīgās izstrādes tikai tad, ja tai bija definēta vajadzība (uzdevums) un nodrošināta izejas materiālu pieejamība, lai šo risinājumu varētu izveidot, respektīvi, uzņēmuma tiesiskajās attiecībās prasītāja izpildīja atbildētājas jeb pasūtītājas uzdevumu.

Nav arī strīda par to kārtību, kāda darbu pasūtīšanā pastāvējusi iepriekš, proti, nav strīda, ka prasītājai, lai izpildītu atbildētājas uzdotos darbus un tos ievietotu testa vidē, bija jāsaņem atļauja piekļuvei atbildētājas testa videi, ko apstiprina arī lietas materiālos esošā pušu sarakste 2021.gada aprīlī un maijā, kad puses vienojās un /Nosaukums 02/" prasītājas darbiniecei izsniedza piekļuves tiesības testa videi uz noteiktu laiku.

Pasūtījumu veikšanas kārtību, atbilstoši kurai /Nosaukums 02/pasūtījumu prasītājai neveic valde, bet gan tās uzdevumā citi darbinieki, kas ir iesaistīti attiecīgos projektos, apstiprina fakts, ka arī tos darbus, kurus atbildētāja apmaksāja pēc 2021.gada 28.maija vienošanās, bija pasūtījuši atbildētājas darbinieki, reģistrējot savus pieteikumus, nevis uzņēmuma valde.

Atbildētāja paskaidrojumos arī norādījusi, ka prasītājai bija pieeja /Nosaukums 04/ programmprodukta produkcijas videi. Taču nav šaubu, ka arī šī piekļuve bija iespējama, tikai saņemot pasūtītājas atļauju.

Nav pamata uzskatīt, ka prasītāja /Nosaukums 03/ programmatūras ietvaros uzskaitot paveikto darbu stundas /Nosaukums 06/ sistēmā, katra darba projekta nosaukuma ailē norādot vārdu "upsales", kas nozīmē pārdošanas tehniku, aicinot klientu iegādāties jaunu produkciju, būtu pamats atbildētājas atbrīvošanai no norādīto darbu apmaksas, jo visi norādītie darbi atrodas atbildētājas rīcībā, ar "upsales" apzīmēti arī tie darbi, kurus atbildētāja norādījusi kā pušu noslēgta līguma LIG /2019/351 ietvaros ietilpstoši. Līdz ar to pašas prasītājas dokumentācijā ietvertais apzīmējums nevar būt pamats, lai atzītu, ka /Nosaukums 03/ietvaros veiktie darbi ir pēc pašas prasītājas iniciatīvas veikti programmatūras uzlabojumi, kas bez atlīdzības nodoti atbildētājai.

[18] Atbildētāja iebildusi, ka darbi nav nodoti atbilstoši līguma noteikumiem, nodošanas - pieņemšanas aktos iekļaujot nododamo darbu aprakstu, programmatūras kodu un pienācīgas garantijas par darbiem, vienlaikus atzīstot, ka nekādu līgumu par darbu izpildi ar prasītāju nav noslēgusi (tai pašā laikā norādot, ka atsevišķi darbi izpildīti un jau apmaksāti līguma LIG/2019/351 ietvaros).

Tiesa uzskata, ka prasītāja ir pierādījusi apgalvoto, ka prasības pieteikumā norādītie darbi, kas atrodas atbildētājas rīcībā, ir tai nodoti.

Nekādas vienošanās par to darbu nodošanas kārtību, kas neietilpst noslēgtā līguma ietvaros, puses nav panākušas, ne nodošanas - pieņemšanas akta, ne kādas citas specifiskas nodošanas kārtību puses nav pielīgušas.

Tiesa arī ņem vērā atbildētājas iesniegtā pierādījuma - /Nosaukums 05/ atzinumā norādīto, tātad pašas atbildētājas atzīto, ka vismaz daļa no darbiem ne tikai atrodas atbildētājas rīcībā, bet arī tiek lietota.

Prasītāja pamatoti norādījusi uz judikatūrā paustu atzinumu, ka arī darbu pieņemšanas - nodošanas akta neparakstīšana pati par sevi nevar ierobežot uzņēmēja tiesības saņemt atlīdzību par izpildītu darbu, ka pretējā gadījumā pasūtītājam, atsakoties pieņemt uzņēmēja izpildītos darbus, būtu iespējams izvairīties no samaksas veikšanas (*Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2019.gada 26.jūnija spriedums lietā Nr.SKC-166/2019*).

Nav pamatots iebildums apelācijas sūdzībā, ka prasītāja nav ievērojusi darbu nodošanas iepriekš izveidojušos praksi, kad fiziski parakstīta arī nodevumu dokumentācijas pakotne. Faktu, ka šāda prakse bijusi ne vienmēr, apstiprina 2021.gada 28.maijā noslēgtā vienošanās, kurā atbildētāja atzinusi un apmaksājusi virkni darbu, kuru nodošanā nebija ievērota atbildētājas norādītā prakse.

Atbildētāja iebildusi, ka prasītājai nav nosūtīti rēķini par paveiktajiem darbiem. Situācijā, kad darbi ir faktiski paveikti, kad, kā redzams no lietas materiāliem, jau 2020.gada 19.novembrī prasītāja nosūtījusi paveikto darbu sarakstu ar samaksas aprēķinu, ka pušu starpā ir notikusi aktīva sarakste par samaksas pienākumu, kad daļa no darbiem apmaksāta, panākot vienošanos 2021.gada 28.maijā par paveikto darbu daļēju apmaksu, rēķina neizrakstīšana par citiem darbiem pati par sevi tiesai nerada šaubas par paveikto un atbildētājas rīcībā nodoto darbu esību un apmaksas pienākumu.

Iebildumi par paveikto darbu kvalitāti nav izteikti, līdz ar to šādā aspektā atbildētājas iebildumus par samaksas pienākumu tiesa neskata.

[19] Atbildētāja iebildusi, ka 2018.gada beigās un 2019.gadā starp pusēm bijuši noslēgti apjomīgi līgumi, līdz ar to uzskatāms, ka prasītājas norādītās darbu stundas attiecināmas uz tā laika savstarpēji noslēgtajiem līgumiem. Minēto argumentu apliecinot prasības pieteikuma 8.pielikumā esošais atbildētājas darbinieka /pers. K/ e-pasts prasītājas darbiniekam /pers. L/.

2021.gada 10.novembrī un 9.decembrī atbildētājas nosūtītās e-pasta vēstulēs konkrēti norādīts, ka/Nosaukums 03/sadaļā atbildētāja fiksējusi darbu apjomu, kas izpildīti LIG/2019/351 ietvarā un kuru izpilde ir apstiprināta ar nodošanas pieņemšanas akta un iesniegtās dokumentācijas parakstīšanu. Vēstulē uzskaitīti septiņi prasības pieteikumā norādītie darbi: 1) izstrādāt STL realizēto biļešu sarakstu un STL realizēto biļešu ievades/apskates forma, darbam patērējot 680 stundas; 2) izstrādāt sarakstu Apgrozījums, 560 stundas; 3) izstrādāt servisu Z-atskaišu ielādei no faila, 320 stundas; 4) izstrādāt Z atskaišu sarakstu un Z atskaišu formu to apskatei/ievadei, 320 stundas; 5) izstrādāt serviss STL realizēto biļešu ielādei no faila, 160 stundas; 6) izveidot biļešu klasifikatoru, formu to apskatei/ievadei un sarakstu, 120 stundas; 7) izstrādāt uzlabojumu formai Ieņēmumi no darbiniekiem - izsaukums uz 1C, lai noskaidrotu kontrolieru parādsaistību apmēru, 80 stundas. Atbildētāja uzskata, ka minētie darbi nav uzskatāmi kā pretenzijā pieteikti neapmaksāti uzturēšanas darbi. Šo darbu izpildei kopumā patērētas 2240 stundas. Minētie ir darbi, kas prasības pieteikumā apzīmēti ar numuriem 1- 6 un 8.

Apelācijas instances tiesa pretēji zemākās instances tiesas secinātajam uzskata, ka prasītāja šajā daļā nav pierādījusi savu prasību, bet atbildētāja ir pierādījusi savus iebildumus.

Pierādot savu prasību, prasītāja iesniegusi /Nosaukums 03/ izstrādes darbu aprakstu (1.sēj. 198.-270.lpp.) NIP-STL pārdotās biļetes uzskaite un pārvaldība (/Nosaukums 03/) Programmatūras prasību specifikāciju ar projektējuma elementiem.

2019.gada 12.septembrī nododot līguma Nr.LIG/2019/351 ietvaros paveiktos darbus ar nodošanas-pieņemšanas aktu Nr.2 (5.sēj.91.-92.lpp.), apliecināts, ka prasītāja ir veikusi Tehniskās specifikācijas 13.-16.punktā uzskaitītos darba uzdevumus, respektīvi, veicot izmaiņas "Naudas ieņēmumu pārvaldība" ieņēmumu formā un sarakstā, tiesību mehānismā darbam ar kasēm, papildinot biļešu realizācijas uzskaiti un pārvaldību, pakalpojumu ietvarā izveidojot tiešās datu nodošanas no/Nosaukums 03/ uz 1C metodi. Prasītāja cita starpā nodevusi atbildētājai programmatūras prasību specifikācijas ar projektējuma elementiem un lietojumprogrammas izmaiņu instalācijas pakotnes.

Pierādot savus iebildumus, atbildētāja iesniegusi minētajam pieņemšanas - nodošanas aktam pievienoto nodevumu RS.NIP.PPA.02.v.1.00 jeb 2018.gada 30.augusta dokumentu NIP-STL pārdotās biļetes uzskaite un pārvaldība (/Nosaukums 03/) Programmatūras prasību specifikāciju ar projektējuma elementiem (5.sēj.93.-166.lpp.), kurā ne tikai izstrādes nolūks, biznesa prasības, risinājuma un programmatūras projektējuma apraksts, bet viss tā saturs un teksts ir identisks ar prasītājas iesniegto dokumentu, kas tās ieskatā pierāda ārpus līguma veikto darbu esību.

Prasītāja nav norādījusi, kad ir veikti tās apmaksāt prasītie, tiesas iepriekš minētie darbi, taču, neveicot noziņotā laika uzskaites sistēmas /Nosaukums 06/detalizētu pārbaudi, bet iepazīstoties ar atsevišķu norādītu darbu izpildes laiku, tiesa nekonstatē, ka minētie darbi būtu veikti pēc līguma ietvaros paveikto darbu nodošanas. Šādus apstākļus nav norādījusi un nav pierādījusi prasītāja. Līdz ar to nav ticami apstākļi un tiesai arī nav pamata uzskatīt, ka spēkā esoša uzņēmuma līguma darbības laikā, lai sasniegtu līguma mērķus, uzdevumus, puses būtu vienojušās vēl arī par ārpus līguma esošu darbu izpildi, uzņēmējai tos veicot līguma darbības laikā.

Ņemot vērā minēto, atzīstot, ka prasītājas norādītie darbi ir paveikti, nodoti un apmaksāti līguma Nr.LIG/2019/351 ietvaros, prasība daļā par 140000 EUR (2240 h x 62,50 EUR) piedziņu ir noraidāma.

Tiesa nepiekrīt zemākās instances tiesas atzītajam, ka dokuments - programmatūras prasību specifikācija ar projektējuma elementiem NIP - STL pārdotās biļetes uzskaite un pārvaldība (/Nosaukums 03/) izveidots ar mērķi specificēt prasības NIP lietotnes STL pārdoto biļešu uzskaitei un pārvaldībai, kontrolieru ieņēmumu pārvaldībai, kā arī sniegt prasību realizācijas aprakstu, ka dokuments paredzēts tikai kā izpildāmā uzdevuma tvērums, ka prasības pieteikumā norādītie /Nosaukums 03/ darbi Nr.1-6 un Nr.8 izstrādāti kā noteiktā darbu tvēruma risinājumus. Lietā esošie pierādījumi nav pamats šādu secinājumu izdarīšanai.

[19.1] Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi prasības pieteikumā apmaksāt prasītā 13.darba, par kura piegādi nav strīda, atsevišķu aprēķinā iekļauto darbu apmaksai (pieteikuma ID 112073, 114221, 115852, 115853, 115950, kopā 53 stundas), jo tie atbildētājas ieskatā nav attiecināmi uz attiecīgo uzdevumu - izstrādāt tīmekļa pakalpi TL (transportlīdzekļa) uzpildītās degvielas datu nodošanai uz 1C, norādot, ka NIP ir skaidrās naudas uzskaites sistēma, kurā nav datu par degvielu. Skaidrojumu par pretējo un pierādījumus tam nav iesniegusi prasītāja. Līdz ar to šos darbus, kas pēc to apzīmējuma ir saistīti ar skaidras naudas uzskaites sistēmu, tiesa nevar identificēt kā attiecīgā uzrādītā uzdevumā iekļautus un izpildītus.

Attiecībā par iekļauto darbu ar ID numuru 118477 (kā redzams no /Nosaukums 06/sarakstiem, darbs veikts 2019.gada 9.augustā 2 stundu apjomā) secināms, ka 2019.gada 12.septembra nodošanas-pieņemšanas aktam atbilst atbildētājas iebildums, ka ar šo aktu līguma Nr. LIG/2019/351 ietvaros ir jau nodots un apmaksāts darbs - dokuments PPS.475.

Līdz ar to tiesa neuzskata par iespējamu apmierināt prasību norādītajā daļā, tas ir, sniegto pakalpojumu 55 stundu apjomā, kamdēļ noraidāma prasība par 3437,50 EUR piedziņu.

[19.2] Neesot strīdam par pasūtījuma nodošanu, apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi atsevišķu 15.uzdevuma veikto darbu apmaksai, kas atbildētājas ieskatā izskatās pēc incidentu pieteikšanas uzturēšanas vai garantijas ietvaros veikta darba, kas nav attiecināms uz konkrēto izstrādes uzdevumu - iestrādāt izmaiņas darba tabeles atjaunošanā no darba nespējas lapas; atjaunojot darba tabeli no DNL, darbalaika un virsstundu aprēķinam jāatbilst darba tabeles aprēķinam.

Iebildumi izteikti par ieguldīto 21 stundu darba apmaksu darbiem "DLUo aprēķins par 2019.g. janvāri - produkcijas atbalsts/izpēte", kods 112852, un ".log failu monitorings RS algu aprēķina laikā", kods 115841, kam atbildētājas ieskatā nav nekāda sakara ar uzdevumu. Prasītāja nav izteikusi iebildumus šim argumentam, nav norādījusi, kāds sakars darba laika uzskaites objekta aprēķinam ar darba tabeles atjaunošanu no DNL.

Atbildētāja iebildusi darbu "DK imports no 1C nelabo datums no un datums līdz - analīze/izpēte", kods 116456, un "DK -atceltais rīkojums d.n.202540-analīze", kods 117440, apmaksai, kas atbildētājas ieskatā saistīti ar viena konkrēta gadījuma izskatīšanu, kad notika nepareiza datu apmaiņa DLUS un 1C starpā. Prasītāja šo darbu, kas veikti attiecīgi 2019.gada 1.maijā 1 stundu un 2.jūlijā 2 stundas un apzīmēti kā uzturēšanas darbi, apmaksas pamatojumu, neiebilstot arī atbildētājas argumentiem, nav pierādījusi.

Atbildētāja arī noliedz nepieciešamību apmaksāt darbu "DLUo veidošana uzrāda paziņojumu "Notika neparedzēta kļūda - analīze", kods 119587, kas veikts 2019.gada 2.oktobrī 2 stundu apmērā, apmaksai, norādot, ka darbam nav saistības ar izstrādes uzdevumu un darbs veikts acīmredzamas kļūdas dēļ. Arī šiem argumentiem nav iebildusi prasītāja.

Līdz ar to nav apmaksājami norādītie darbi arī 25 stundu apjomā, tas ir 1562,5 EUR.

[19.3] Minētajā apmērā, tas ir 145000 EUR apmērā prasība kā nepierādīta ir noraidāma, apelācijas instances tiesai nepievienojoties zemākās instances tiesas argumentiem šajā daļā.

[20] Taču atbildētājas apelācijas sūdzībā minētie iebildumi, arī tie, kas pamatoti ar atbildētājas darbinieka /pers. K/ e-pastā minētajiem darbiem, kuru izpildes apmaksai strīda ārpustiesas risināšanas gaitā iebildusi atbildētāja, nav attiecināmi uz citiem /Nosaukums 03/un/Nosaukums 04/ vidē veiktajiem darbiem, jo ne 2021.gada 16.novembrī minētie darbi /Nosaukums 03/ (1.sēj. 71.lpp.), ne 2021.gada 10.novembrī minētie darbi /Nosaukums 04/ sadaļā (1.sēj.72.-73.lpp.) nav iekļauti prasības pieteikumā apmaksāt lūgto darbu sarakstā.

[20.1] Atbildētājas iebildumi nav pamats prasības noraidīšanai pārējā daļā. Apelācijas sūdzībā arī nav norādīts, kuru bez iepriekšminētajiem darbu izpilde vēl ietilpusi 2019.gada 24.jūlija līguma Nr.LIG/2019/351 (5.sēj.77.-88.lpp.) Tehniskās specifikācijas 3.-16.punktā uzskaitītajos darba uzdevumos, kas nodoti atbildētājai ar 2019.gada 12.augusta un 12.septembra nodošanas-pieņemšanas aktiem.

Apelācijas sūdzībā arī nav izteikti iebildumi zemākās instances tiesas konstatētajam, ka ar 2019.gada 12.augusta nodošanas-pieņemšanas aktu nodotie darbi nav iekļauti prasības pieteikumā.

Līgums starp pusēm noslēgts 2019.gada 24.jūlijā. Līdz ar to darbi, kas pabeigti pirms vai veikti pēc nodošanas-pieņemšanas aktu parakstīšanas nevar tikt atzīti par līguma priekšmetā ietilpstošiem. Salīdzinot atsevišķus ierakstus prasītājas iesniegtajā darba stundu sarakstā /Nosaukums 06/ un veikto darbu atšifrējumus, secināms, ka, piemēram, prasības pieteikumā norādītais 13.darbs daļēji pildīts 2019.gada 14.janvārī (112074), kas ir vēl ilgi pirms norādītā līguma noslēgšanas, savukārt 7.darbs (121359) daļēji pildīts 2019.gada 27.decembrī, 16.darbs (ID 119416, 119430) - 2019.gada 14.oktobrī un 17.decembrī, 14.darbs (121364) - 2019.gada 30.decembrī, kas ir ievērojamu laiku pēc darbu nodošanas, kamdēļ šie pasūtījumi un darbi nevar būt saistīti ar līguma ietvaros paveiktiem un apmaksātiem darbiem. Lietā arī atrodas pušu 14.septembra un 16.septembra sarakste par 2019.gada augusta pasūtījumu (4.sēj.128.-131.lpp.), kas attiecināma uz iepriekš minēto 14.darbu, kas norāda gan darba pasūtīšanu, gan tā saistības neesamību ar atbildētājas norādītu un jau nodotu līguma Nr. LIG/2019/351 ietvarā izpildītu uzdevumu.

Līdz ar to, neesot norādītam, kuri darbi vēl ietilptu līguma Nr. LIG/2019/351 priekšmetā, un neesot pierādītam, ka tie patiešām ietilpst līguma priekšmetā un kā tādi jau apmaksāti, tiesa nevar identificēt vēl kādu līguma priekšmetā ietilpstošu un apmaksātu darbu.

[20.2] Atbildētāja iebildusi, ka apmaksāt prasītie darbi ietilpst rakstveidā noslēgto līgumu garantiju darbu ietvaros, apelācijas sūdzībā nenorādot, konkrēti kuri no darbiem būtu veikti iepriekš noslēgtu un apmaksātu līgumu garantijas darbu ietvaros, un neaprakstot, kāpēc konkrētam nodotam darbam bijis nepieciešams izmantot uzlabojumus garantijas ietvaros.

[20.3] Atbildētāja apelācijas sūdzībā, nenorādot konkrētus darbus, iebildusi ka tie jau apmaksāti, noslēdzot 2021.gada 28.maija vienošanās Nr.LIG/2021/195 par faktiski veikto informācijas sistēmu uzturēšanas darbu apmaksu.

Atbildētājas iebildumi par jau apmaksātiem darbiem ir pretrunīgi un, neizpildot iebildumu pierādīšanas pienākumu (Civilprocesa likuma 93.pants), nav pārbaudāmi un nav atzīstami par pamatotiem.

[20.4] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav vērtējusi atbildētājas iesniegtos eksperta atzinumus - /Nosaukums 05/ vērtējumus (6.sēj.11.-80.lpp., 7.sēj.43.-51.lpp.). Pirmkārt, atbildētājas iesniegtais atzinums vērtējams kā rakstveida pierādījums, faktiski atbildētājas paskaidrojums, nevis kā eksperta atzinums, jo ekspertīzi nav nozīmējusi tiesa Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā (Civilprocesa likuma 12.pants). Otrkārt, apelācijas sūdzībā arī nav norādīts, kādi atzinuma secinājumi jeb atbildētājas iebildumi nav ņemti vērā un kā tie ietekmējuši sprieduma pareizību lietā. Treškārt, arī minētie /Nosaukums 05/ vērtējumi satur atzinumus par prasītājas nodoto darbu esību, ko pamatoti konstatējusi zemākās instances tiesa. Secinājumos (2022.gada atzinums) atzīts, ka vismaz desmit no norādītajiem darbiem ieviesti arī produkcijas vidē, norādot, ka 21 darbs nav pilnībā piegādāts un netiek lietots. Taču, tā kā apelācijas sūdzībā nav izteikti vērtējami iebildumi atteikumam veikt samaksu saistībā ar slikti veiktu pasūtījumu, slikti paveiktu, atbildētājai nederīgu darbu un samaksas atkarību no tā, darbu neieviešana produkcijas vidē nav pamats atbrīvošanai no samaksas par tiem.

/Nosaukums 05/ vērtējumos nav ietverti pierādījumi, kas apstiprinātu atbildētājas argumentu, ka prasītājas norādītie darbi pasūtīti, veikti un apmaksāti pušu noslēgta līguma LIG2019/351 ietvaros vai veikti kā garantijas darbi, vai apmaksāti saskaņā ar 2021.gada 28.maijā noslēgto vienošanos.

Attiecībā par programmatūras /Nosaukums 03/ ietvaros norādītajiem darbiem /Nosaukums 05/ secinājusi, ka atbildētājai vispār nav piegādāti darbi: 1) izstrādāts uzlabojums formai Ieņēmumi no darbiniekiem - izsaukums uz 1C, taču vienlaicīgi norādīts, ka darbs tikai nav ieviests produkcijas vidē; 2) izstrādātas izmaiņas CDIS importa procesa sakārtošanai, taču vienlaicīgi norādīts, ka izstrāde ir veikta, bet praktiski nestrādā. Attiecībā par pārējiem /Nosaukums 03/ darbiem nav pamatotu secinājumu darbu nepiegādei, atzinumus pamatojot uz konsultāciju ar atbildētāju rezultātiem.

Savukārt attiecībā par /Nosaukums 04/ vidē veiktajiem darbiem secināts, ka desmit no norādītajiem darbiem pilnīgi vai daļēji ieviesti produkcijas vidē. Attiecībā par diviem darbiem - hibrīdās lietotnes kontroles un bloķēšanas moduļi (2018) un hibrīdās lietotnes kontrolieru pārbaužu statistikas funkcionalitāte, secināts, ka pirmais darbs nav piegādāts, jo ir divas atsevišķas sistēmas, lai gan būtība pasūtījumam bija izveidot vienu aplikāciju, bet otrs darbs atzīts par nepiegādātu pēc konsultācijas ar atbildētāju, respektīvi, atspoguļojot atbildētāja viedokli un nostāju, bet secinājumus nebalstot uz pārbaudāmiem pierādījumiem. [20.4] Atbildētājas iebildumiem par apkopojumu tabulas 17.uzdevuma iekļaušanu neapmaksāto darbu sarakstā nav pamata. Atbildētāja norādījusi, ka darba uzdevums izmainīt periodu, par kuru aizpildīt analīzes tabulu nakts procesā no 45 uz 35 dienām nav saistāms ar apmaksāt prasītiem darbiem servera migrācijas un datubāzes sakārtošanā (kods 106396, 108679, 117791, 117792), kas apmaksāti jau līguma LIG/2019/351 ietvaros. Taču tiesa konstatē, ka apmaksāt prasītie darbi veikti gan ilgi pirms līguma noslēgšanas (piemēram 2019.gada 14.februārī), gan pēc līguma ietvaros veikto darbu nodošanas (piemēram, 2019.gada 29.septembrī). Līdz ar to tiesa nevar šos konkrētos darbus saistīt ar norādītā līguma ietvaros veiktiem darbiem.

[20.5] Pārbaudot, piemēram 7.uzdevuma mainīt TransNumber vērtības apstrādi, lai klients varētu veikt degvielas importu, secināms, ka darbs, kura ID numurs 121359 (struktūrvienības kods dubultā - analīze), veikts vēl ilgstoši pēc līguma LIG/2019/351 nodošanas - 2019.gada 27.decembrī. Lietā atrodas 2019.gada februāra pušu sarakste, kas apliecina minētā darba uzdevumu (4.sēj.70.-75.lpp.).

[20.6] Par darbiem, kas prasības pieteikumā numurēti ar 9, 10, 11 un 12, nav strīda, ka tie ir nodoti pasūtītājai, jo pilnīgi vai daļēji ieviesti produkcijas vidē. Darbiem sastādītas programmatūras projektējuma specifikācijas (4.sēj.76.-83.lpp., 84.-94., 95.-105., 106.-119.lpp.).

[20.7] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa konstatē uzņēmuma līguma būtisko sastāvdaļu - līguma priekšmetu, pasūtījumu jeb uzdevumus, kas spriedumā norādītā daļā atzīstami par izpildītiem un nodotiem.

[21] Tiesai ir pamats konstatēt arī otru uzņēmuma līguma priekšnoteikumu - cenu.

Atbildētāja iebildusi, ka puses nebija vienojušās par atlīdzību par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem un prasītāja to noteikusi pēc saviem kritērijiem.

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka darbi veikti kā prasītājas dāvinājums atbildētājai, ka prasītāja pati bez atlīdzības ilgstoši ieguldījusi savu darbu un laiku, savus līdzekļus, lai bez atlīdzības papildinātu, uzlabotu un uzturētu atbildētājas programmatūras.

Prasītāja savos aprēķinos paveiktajam darbam piemērojusi stundas likmi - 2018.gada darbiem /Nosaukums 04/ vidē 52,50 EUR, bet 2019.gada darbiem - 62,50 EUR. Lai arī puses nav rakstveidā fiksējušas likmi, par kuru vienojušās, tiesas ieskatā lietā esošie pierādījumi apstiprina prasītājas norādīto, ka par prasītājas piemēroto likmi puses vienojušās, noslēdzot uzņēmuma līgumu mutiski. To apstiprina pušu vienošanās 2021.gada 28.maijā, kad puses par strīdus darbiem, par kuru pasūtīšanu arī nebija noslēgts rakstisks līgums, piemēroja likmi 62,50 EUR. To apstiprina arī fakts, ka iepriekš noslēgtajos līgumos puses vienojušās pat par augstākām likmēm (65,4 -70). Nav arī strīda par to, ka 2021.gada 18.maija paziņojumā par sarunu procedūras rezultātiem atbildētāja piekritusi slēgt līgumu ar prasītāju par ievērojami augstāku stundas likmi - 75 EUR.

[21.1] Prasītāja iesniegusi izdrukas no iekšējās noziņotā laika sistēmas /Nosaukums 06/ (6.sēj.124.-276.lpp.), kurās ietverta informācija par katra veiktā darba attiecināmo pieteikuma ID numuru, kuru atšifrējums savukārt dots pievienotajā sarakstā (6.sēj.278.-300.lpp.). Prasītāja arī iesniegusi aprēķinu, kurā ietverts katra uzdevuma katram pieteikumam patērēto stundu skaits (7.sēj.12.-42.lpp.).

Apelācijas sūdzībā norādīts uz prasītājas ieskatā grūti saprotamām izdrukām, norādot, ka nav saprotams, kad darbi veikti. Minētie apsvērumi tiesas ieskatā nav pamats, lai paveiktus un atbildētājas rīcībā nodotus darbus neapmaksātu.

[21.2] Pušu starpā nav noslēgts līgums, kurā atrunāta samaksa par atbildētājai nepieciešamu darbu apmaksu. Taču nav šaubu, ka puses ir akceptējušas tādu samaksas kārtību, atbilstoši kurai samaksa tiek veikta par katram darbam patērētām prasītājas darba stundām. Nav šaubu, ka atbildētājai ir zināma un saprotama apmaksas aprēķina kārtība, ir zināmas stundas, kas izmantotas katra darba apmaksas aprēķināšanai, ko apliecina gan 2021.gada 28.maija vienošanās pušu pielīgtā samaksas kārtība, gan pēc tam atbildētājas nosūtītās e-pasta vēstules, kurās atbildētāja iebilst attiecīgu darbu un tam atbilstošu stundu iekļaušanai apmaksājamo darbu uzskaitījumā.

Apelācijas sūdzībā nav norādīts, kura konkrēta darba apmaksai uzskaitītās stundas neatbilstu prasītai samaksai, kamdēļ apelācijas instances tiesa šādu vispārēju iebildumu par pretrunīgiem darbu veikšanas datumiem un to ietekmi uz aprēķinu pamatotību, kā arī iebildumus par to, ka pati prasītāja var norādīt jebkādu stundu skaitu, nevar pārbaudīt.

[21.3] Bez tam, tā kā uzņēmuma līguma priekšmets ir darba galarezultāts nevis darbs vispār, mērķis ir konkrēta darba rezultāta radīšana un nodošana pasūtītājam, uzņēmējam nav jāpakļaujas kādam darba laikam. Tā kā abas līgumslēdzējas puses darbojās uz mutiskas vienošanās pamata, neparedzot konkrētu paveiktā darba cenu, bet vienojušās par atmaksas kārtību pēc tarifa atbilstoši darbā ieguldīto stundu apmēram, un tā kā prasītāja norādījusi katrā darbā ieguldīto stundu apmēru, tieši atbildētājai būtu jāpierāda savi iebildumi par ieguldīto stundu neatbilstību.

Lai pierādītu paveiktajos darbos ieguldīto stundu skaitu, prasītāja iesniegusi /Nosaukums 06/ izdrukas, ietvertos pieteikumu ID numurus, kas norāda prasītājas darbinieku prasības pieteikumā norādīto darbu veikšanu, patērējot prasības pieteikumā norādītās stundas. Pieļaujot situāciju, kad ar darījuma partneri nav noslēgta rakstveida vienošanās par veicamo darbu apjomu, cenu un apmaksas kārtību, atbildētāja, saņemot paveiktus darbus, pierādījumus par iebildumiem, ka kāda darba veikšanai būtu pieticis ar citu stundu skaitu, nav iesniegusi.

Zemākās instances tiesa spriedumā ir izvērtējusi atbildētājas iebildumus attiecībā uz darbam patērēto stundu skaitu, pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus un pamatoti atzinusi, ka gan/Nosaukums 06/ izdrukas, gan saraksti, kuros ietverti pieteikumu identifikācijas numuri un veikto darbu atšifrējumi, apliecina prasītājas norādīto darbu veikšanu norādītajā stundu skaita apjomā.

Nav pamatots iebildums, ka atbildētājai nav saprotams un pārbaudāms ieguldīto stundu skaits, atbildētājai tās apšaubot, jo pievienotajās izdrukās precīzi norādīti gan darbu veikšanas datumi, gan darba stundas attiecīgi katram darbu attiecināmo pieteikuma ID numuram un darba nosaukumam.

[21.4] Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājas izpildītie programmatūras /Nosaukums 03/ darbi norādīto 1480 stundu apjomā, kas atbilstoši piemērojamai stundas likmei 62,50 EUR ir 92500 EUR, atbildētājai ir jāapmaksā. Tāpat atbildētājai jāapmaksā programmprodukta /Nosaukums 04/ ietvaros norādīto darbu veikšanai patērētās 3046 stundas (2018.gadā veikti darbi 1484 stundas, 2019.gadā 1562 stundas), kas, piemērojot likmi 2018.gada darbiem 52,50 EUR stundā un 2019.gada darbiem 62,50 EUR stundā, ir 175535 EUR. Kopā piedzenama atlīdzība par paveiktajiem darbiem 268035 EUR.

[22] Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi, ka likumiskie procenti piedzīti nepamatoti, ka atbildētāja pamatojoties uz Civillikuma 1656.pantu kā parādniece nav nokavējusi, jo viņai bija pamatotas šaubas par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru. Iebildumi izteikti arī par periodu, kurā aprēķināti procenti.

[22.1] Prasītāja, paziņojot prasītā parāda apmēru un dodot termiņu 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas dienas veikt samaksu, 2021.gada 17.novembra vēstulē (1.sēj.77.-87.lpp.) norādīja, ka gadījumā, ja 30 dienu laikā samaksa netiks veikta, prasītāja uzsāks likumisko procentu aprēķināšanu. Prasītājas noteiktais termiņš likumisko procentu samaksai atbilst Civillikuma 1668.^{2} panta pirmajā daļā un Civillikuma 1668.^{7} pantā noteiktajam termiņam. Līdz ar to likumisko procentu aprēķins, ja parāds netiek samaksāts, uzsākams no 2021.gada 18.decembra, nevis 25.novembra, kā to aprēķinājusi prasītāja, tātad aprēķins veikts par 24 dienām vairāk nekā to noteic likums. Lietā nav strīda par to, ka minētā vēstule, kas nosūtīta uz atbildētājas uzņēmuma e-pastu, ir saņemta.

[22.2] Prasītāja aprēķinājusi likumisko procentu (Civillikuma 1753.pants) apmēra pieaugumu līdz 2023.gada 28.decembrim, Civilprocesa likuma 418.panta otrās daļas 3.punkta kārtībā prasībai pievienojot procentus apelācijas instances tiesā.

[22.3] Civillikuma 1765.pants noteic, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā. Atbilstoši Civillikuma 1765.panta trešās daļas regulējumam procentu pamatlikme ir galējā procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemērojusi savās pirms attiecīgā pusgada pirmās kalendāra dienas veiktajās pēdējās galvenajās refinansēšanas operācijās.

Līdz ar to periodā no 2021.gada 18.decembra līdz 2022.gada 31.decembrim par nokavētām 378 dienām no parāda summas 268035 EUR, procentu likme ir 8% gadā, kas veido 58,97 EUR dienā, kopā procentu apmērs 22289,8 EUR.

Periodā no 2023.gada 2.janvāra līdz 2023.gada 30.jūnijam no parāda summas 268035 EUR par 181 nokavējuma dienu, piemērojot procentu likmi 10,5% gadā, procentu apmērs dienā ir 77,11 EUR, kopā par periodu 13956,91 EUR.

Periodā no 2023.gada 1.jūlija līdz 2023.gada 28.decembrim no parāda summas 268035 EUR par 181 nokavējuma dienu, piemērojot procentu likmi 12% gadā, procentu apmērs dienā ir 88,45 EUR, kopā par periodu 16009,45 EUR.

Kopējā piedzenamā procentu summa ir 52256,16 EUR. Pārējā daļā prasība par likumisko procentu 30220,68 EUR piedziņu ir noraidāma.

[22.4] Kā norādīts judikatūrā no Civillikuma 1651., 1656. un 1657.panta kopsakara izriet, ka nokavējumam nepieciešama parādnieka vaina. Minētais izriet no Civillikuma 1657. pantā lietotajiem vārdiem: „Tiesa var parādnieku atsvabināt no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām arī citos gadījumos, kad viņu nevar vainot ne uzmanības trūkumā, ne vispār vieglprātībā vai nolaidībā [..].”. Starp parādnieka norādīto saistības neizpildīšanas iemeslu (parādnieka pamatotās šaubas) un saistību izpildes vilcinājumu jāpastāv cēloniskajam sakaram. Parādniekam pēc iespējas ir jāpārliecinās par no viņa prasītā parāda esību un tā apmēru, un viņš nav vainīgs saistības izpildīšanas novilcinājumā, ja viņš pierāda, ka viņa pārliecība par saistības neesību bija pamatota.

Tiesa konstatē, ka Civillikuma 1653. panta kārtībā parādnieks ir saņēmis kreditora atgādinājumu. Pastāvot kādam no Civillikuma 1656.pantā

minētajiem apstākļiem, nokavējums neiestātos saistībā ar parādnieka vainas neesību un likumsakarīgi neiestātos nokavējuma sekas, no kurām parādnieks būtu jāatbrīvo.

Judikatūrā arī norādīts, ka strīda esība tiesā un parādnieka iebildumi pret prasību (tostarp saistības pilnīga vai daļēja neatzīšana) paši par sevi nevar būt pamats Civillikuma 1656. pantā paredzēto tiesisko seku piemērošanai. Tiesas slēdzienam par parādnieka atbrīvošanu no likumisko nokavējuma procentu samaksas pienākuma uz šīs tiesību normas pamata jābūt balstītam uz iesniegto pierādījumu vispusīgu un objektīvu vērtējumu, spriedumā argumentējot, kādi konkrētajā lietā nodibinātie apstākļi varēja parādniekam radīt saprātīgas, pamatotas šaubas par izpildāmo saistību vai tās apmēru, jeb, citiem vārdiem, tiesisko paļāvību par saistības neesību vai atšķirīgu tās apmēru (*sk. Senāta 2020. gada 30. septembra sprieduma lietā Nr. SKC-1027/2020*).

Civillikuma komentāros norādīts, ka tad, ja parādnieks apstrīd saistības pastāvēšanu vai tās apmēru un šādā sakarā atturas to izpildīt, tad viņš pakļauj sevi riskam, ka tiesa viņa šaubas atzīst par nepamatotām. Tādā gadījumā viņam būs jācieš visas nokavējuma nelabvēlīgās sekas (*Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, Mans Īpašums, 2000, 156.lpp.*).

Tiesai nav pamata atzīt, ka parādnieks nav nokavējis Civillikuma 1656.panta izpratnē, ka nokavējumā nav tā vainas. Tiesai nav šaubu, ka parādnieks ir saņēmis pakalpojumu, par ko, neapšaubāmi, zināms pašam parādniekam. Tas apstāklis, ka parādnieks pieļāvis ilgstošu darbošanos, programmēšanas pakalpojumu saņemšanu ārpus rakstiski noslēgta līguma ietvariem un pieļāvis uzņēmumā tādu kārtību, kurā pats uzņēmums nespēj izsekot pasūtīto un pieņemto darbu apjomiem, tādējādi pats radot neskaidrību par apmaksājamo darbu apjomu, nevar tikt atzīts par objektīvu un pamatotu apstākli šaubām par izpildāmo saistību un tās apmēru. Turklāt arī apelācijas sūdzībā atbildētāja atzinusi, ka vismaz daļu no apmaksāt prasītiem pakalpojumiem tā ir saņēmusi un izmanto. Taču samaksu atbildētāja nav veikusi pat tajā prasības daļā, kurā tai nav bijis šaubu par saņemto pakalpojumu.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesai ir pamats konstatēt parādnieka vainu saistības izpildes nokavējumā, ir pamats atzīt, ka parādnieks ir pieļāvis nokavējumu, kas ir pamats prasītājas labā piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus par saņemto, bet savlaicīgi neapmaksāto pakalpojumu.

[23] Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi zemākās instances tiesas rīcībai, noraidot atbildētājas lūgumu uzlikt par pienākumu prasītājai iesniegt tiesā zvērinātas tiesu izpildītājas Valsts amatpersona 2021.gada 28.maija akta Nr.00032/054/2021-AKT oriģinālu un nopratināt kā liecinieci zvērinātu tiesu izpildītāju, šos lūgumus piesakot apelācijas instances tiesā.

Tiesa arī neuzskata par nepieciešamu izprasīt zvērinātas tiesu izpildītājas akta oriģinālu Civilprocesa likuma 111.panta kārtībā. Likums nenoteic zvērināta tiesu izpildītāja akta oriģināla nepieciešamību, lai noskaidrotu tos faktus, ko aktā fiksējusi zvērināta tiesu izpildītāja. Tiesa nekonstatē atbildētājas pamatotus motīvus šāda lūguma apmierināšanai. Elektronisko dokumentu likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka elektroniskā dokumenta kopijai, norakstam vai izrakstam papīra formā ir tāds pats juridiskais spēks kā oriģinālam, ja kopijas, noraksta vai izraksta pareizība apliecināta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Savukārt Dokumentu juridiskā spēka likuma 6.panta piektās daļas 2.punkts noteic, ka organizācija var apliecināt tādu dokumentu atvasinājuma pareizību, kurus tā saņēmusi no citām organizācijām un fiziskajām personām, ja normatīvajos aktos nav noteikts, ka nepieciešama dokumenta autora piekrišana.

Tiesa arī neuzskata par nepieciešamu uzklausīt tiesu izpildītāju kā liecinieci, lai noskaidrotu, kā tiesu izpildītāja sagatavojusi aktu. Tiesu izpildītājs savus pienākumus veic likumā noteiktos ietvaros. Tiesa neuzskata par iespējamu izskatāmās lietas ietvaros pārbaudīt tiesu izpildītāja darbību tiesiskumu. Nav arī norādīts, kas atbildētājas ieskatā, sastādot aktu, būtu izdarīts prettiesiski.

[23.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka zemākās instances tiesa bez pamata noraidījusi lūgumu uzaicināt kā liecinieku /pers. J/, lai skaidrotu, kādā veidā viņš veicis analīzi un nonācis pie ekspertīzes atzinumā ietvertajiem secinājumiem. Tiesa jau norādīja, ka vienas puses nolīgts speciālists atzinuma sagatavošanai nav eksperts Civilprocesa likuma nozīmē un tamdēļ uz šādu atzinumu nav attiecināmi noteikumi par eksperta nopratināšanu tiesas sēdē. Tiesa neuzskata, ka lietā nozīmīgu faktu noskaidrošanai būtu jāuzklausa liecinieks, kas varētu liecināt par puses iesniegta rakstveida pierādījuma tapšanas apstākļiem.

[23.2] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti noraidīja atbildētājas lūgumu uzlikt par pienākumu prasītājai iesniegt tiesā tabulas informāciju par prasības pieteikumā norādītajiem darbiem - pārskatu, kas atbildētu uz otras puses detalizētiem jautājumiem par katru darbu/pozīciju.

Zemākās instances tiesa pamatoti norādījusi, ka katras puses pienākums ir iesniegt pierādījumus tiesā. Atbildētājas vēlamo ziņu apkopojumā faktiski ietverti jautājumi, uz kuriem kā argumentiem norādīts apelācijas sūdzībā - pasūtījuma neesība, darbu neesība, šaubas, kāds darba apjoms ieguldīts uzdevuma veikšanā, darbu nodošana. Nav pamatots lūgums uzlikt par pienākumu pretējai pusei iesniegt atbildētājas rīcībā esošu apmaksāt prasītu darbu pārskatu, ja par šāda pārskata iekļaušanu darbu nodošanas procesā puses nebija vienojušās, noslēdzot līgumu.

[24] Nav pamatots prasītājas lūgums apelācijas instancē pievienot lietai dokumentus - prasītājas 2021.gada 24.februāra vēstuli atbildētājai; prasītājas 2021.gada 12.marta vēstuli atbildētājai; aktu par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu uz 2018.gada 31.decembri; aktu par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu uz 2019.gada 31.decembri; prasītājas 2022.gada 24.marta vēstuli atbildētājai par norēķinu atlikumu uz 2021.gada 31.decembri; aktu par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu uz 2022.gada 31.decembri; atbildētājas pārskatu par norēķiniem ar prasītāju laikā no 2018.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 14.martam.

Tā kā minētie dokumenti bija prasītājas rīcībā, skatot lietu zemākās instances tiesā, un nav norādīti attaisnojoši iemesli, kāpēc tie netika iesniegti zemākās instances tiesā (norādīts uz divu neidentificējamu vēstuļu nepievienošanu zemākās instances tiesā) pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430.panta ceturtās daļas noteikumiem šādi pierādījumi apelācijas instances tiesā nav pieņemami.

Tiesa nepieņem un nepievieno arī atbildētājas apelācijas instances tiesā iesniegtos pierādījumus - atbildētājas saraksti ar Valsts ieņēmumu dienestu par 2018.gada un 2019.gada prasītājas deklarētiem darījumiem ar atbildētāju par sniegtajiem pakalpojumiem. Lai arī šis pierādījums iegūts pēc lietas izskatīšanas zemākās instances tiesā, nav norādīti un nav konstatējami attaisnojoši apstākļi, kamdēļ atbildētāja jau lietas izskatīšanas laikā zemākās instances tiesā nevarēja savākt pierādījumus par notikušo 2018.gadā un 2019.gadā, pierādījumus par faktiem, kas tajā laikā jau pastāvēja. Līdz ar to arī šo pierādījumu nepieņemšana pamatota uz Civilprocesa likuma 430.panta ceturtās daļas noteikumiem.

[24.1] 2023.gada 30.oktobrī pieņemot civillietu apelācijas tiesvedībā, Vidzemes apgabaltiesa pusēm paziņoja termiņu, līdz kuram lietas dalībniekiem ir tiesības iesniegt tiesā papildus paskaidrojumus un pieteikt procesuālus lūgumus, norādot, ka pēc noteiktā datuma iesniegtie dokumenti netiks pieņemti.

Līdz ar to tiesa nepieņem prasītājas pēc noteiktā termiņa – 2023.gada 15.decembrī iesniegto atsauksmi un 2024.gada 7.februārī iesniegto lūgumu.

[25] Prasība apmierināta 64,64 procentu apmērā (celta par 495511,84 EUR piedziņu, piedzīti 320291,16 EUR).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem proporcionāli apmierinātās prasības daļai no atbildētājas prasītājas

labā piedzenama valsts nodeva, ko tā samaksājusi, ceļot prasību. Savukārt no atbildētājai par labu piespriežamas summas proporcionāli noraidītajai prasījuma daļai.

Līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā piedzenama valsts nodeva 3734,15 EUR (samaksāta valsts nodeva 5776,84 EUR).

Tā kā apelācijas instance noraida prasību 35,36 procentu apmērā, no prasītājas atbildētājas labā piedzenama valsts nodeva 2189,30 EUR apmērā, ņemot vērā atbildētājas samaksāto valsts nodevas apmēru 6191,45 EUR.

[26] Prasītāja lietas izskatīšanas laikā samaksājusi izdevumus advokāta palīdzības samaksai 25528,98 EUR. Aprēķinā tiesa ņem vērā, ka orderis advokātu pārstāvībai pirmās instances tiesā izdots 2022.gada 14.martā. Līdz ar to, izrakstot rēķinu 2021.gada 30.decembrī par 4954,95 EUR samaksu, advokāta pārstāvību neapliecināja orderis, kamdēļ tiesa šo rēķinu neņem vērā, aprēķinot maksājamos tiesāšanās izdevumus.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "c" apakšpunktu advokāta palīdzības samaksai atlīdzināmi izdevumi to faktiskajā apmērā, bet ne vairāk par 5 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Tā kā lietā atrodas orderi, kas apliecina advokātu Valsts amatpersona un /pers. AF/ pārstāvību pirmās instances tiesā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta ceturtās daļas noteikumiem, atlīdzināmie izdevumi nevar pārsniegt 50 procentus no panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra, tātad nedrīkst pārsniegt 2,5 procentus no 320291,16 EUR, kas ir 8007,28 EUR.

Tiesa nevar atzīt, ka advokāta palīdzība prasītājai sniegta arī apelācijas instancē, jo lietā neatrodas orderis, kas apliecinātu palīdzības sniegšanu apelācijas instancē, apelācijas sūdzībai netika pievienots advokāta orderis, tāpat tas netika iesniegts arī tiesas noteiktajā termiņā procesuālo lūgumu pieteikšanai.

[26.1] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem proporcionāli apmierinātajai un noraidītajai prasības daļai no pusēm valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi zemākās instances tiesā 8 EUR. No atbildētājas piedzenami 5,18 EUR, no prasītājas 2,82 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-192., 432., 434.panta, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt /Nosaukums 01/ prasību pret /Nosaukums 02/ un piedzīt no /Nosaukums 02/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, par labu /Nosaukums 01/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, parādu 268035 EUR, likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2021.gada 18.decembra līdz 2023.gada 28.decembrim 52256,16 EUR, valsts nodevu 3734,15 EUR, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 8007,28 EUR, kopā 332032,59 EUR, ieskaitot prasītājas kontā /konta numurs/ /banka/.

Atzīt /Nosaukums 01/" tiesības saņemt no /Nosaukums 02/ likumiskos 6% gadā no nesamaksātā parāda 332032,59 EUR līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /Nosaukums 01/ par labu /Nosaukums 02/" tiesāšanās izdevumus 2189,30 EUR, ieskaitot atbildētājas kontā /konta numurs/ /banka/

Atzīt /Nosaukums 02/ tiesības saņemt no /Nosaukums 01/ likumiskos 6% gadā no nesamaksātā parāda 2189,30 EUR līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /Nosaukums 02/par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,18 EUR, samaksu veicot norādīt saņēmēju: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, konta Nr./konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, un norādīt datus personas vai lietas identificēšanai.

Piedzīt no /Nosaukums 01/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,82 EUR, samaksu veicot norādīt saņēmēju: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, konta Nr./konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, un norādīt datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā minētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma.

Tiesnese referente Z.Cera

Tiesnese I.Pinne

Tiesnesis A.Bukavs